

ROZPRAVY
ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

TRÍDA I.

ČÍSLO 46.

ČESKÁ KONFESSE,
JEJÍ VZNIK, PODSTATA A DĚJINY.

NAPSAL

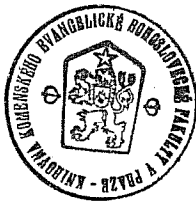
DR. FERD. HREJSA.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1912.

II K 19954

K-53837/84

50388/84

Tiskl ALOIS WIESNER v PRAZE, knihtiskár České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy,
slovesnost a umění.
Papír ze skladu České společnosti pro obchod a průmysl papírnický, G. WIESNER, DUFFEK
A SPOL. v PRAZE.

PŘEDMLUVA.

Náboženské hnutí v našem národě od XV. století nelze po jeho stránce věroučné, mravní, národní a sociální výrazněji vyjádřiti, než se stalo jednak Pražskými artikuli, jež v podobě Basilejských kompaktát zjednaly si v zemi veřejnou platnost, jednak Českou konfessí z r. 1575. Ve čtyřech Pražských artikulích¹⁾ jest jako v zárodku vše to obsaženo, co bylo českému náboženskému hnutí přese všechny rozdíly různých směrů hned s počátku společno, a v čem sejevila jeho svéráznost. V nich zní touha po zákoně božím v řeči mateřské, mravní opravdovost a úsilí o vážnou životní kázeň, lidové volání po rovnosti všech, a ne na posledním místě jeví se tu svérázná zbožnost, jež klade důraz na to, co je v náboženství hlavní a zásadní, a ponechává volnost v tom, co je subtilní a vedlejší. V České konfessi zříme vše to znova, ale již vyrostlé a v plné síle.

Kdo má zájem o otázku náboženskou a kdo snaží se sledovati její postup a význam v dějinách našeho lidu, musí proto přední pozornost věnovati jednak Pražským artikulům, jednak České konfessi. Tímto zájmem veden, snažil jsem se již před lety ujasniti sobě vznik a význam České konfesse. R. 1903 obstaral jsem nové vydání České konfesse s krátkým úvodem. Ale čím podrobněji jsem se zabýval tímto dávným projevem českého náboženského hnutí, tím více jsem pozoroval, že v mnohé stránce dosavadní historické práce věnované tomuto předmětu nestačí, a že je třeba utéci se k pramenům. I shledával a studoval jsem prameny, chtěje se naprosto nestranně, ale s živým zájmem o náboženský život našich otců, poučiti o tehdejších náboženských a zvláště konfessijních poměrech, poznati tehdejší různé směry a tak prozkoumati základy tehdejšího života církevního. Středem svého studia jsem si učinil Českou konfessi, v níž vyvrcholil náboženský život dřívější, a jež stála pak v popředí všeho náboženského úsilí doby pozdější. S radostí jsem pozoroval, že čím dále tím více svědků tehdejší doby se vynořuje z minulosti, aby osvětlilo a vyjasnilo

¹⁾ *Fr. v. Bezold*, K dějinám husitství. Přel. A. Chytil 1904. — *Fr. Dvorský*, Počátky kalicha a artikule Pražské již r. 1417. V Praze 1907.

tak mnohou temnou stránku tehdejších poměrů, a že v jich světle vystupují základy a stavba tehdejšího života církevního vždy určitěji. Tak vznikl první nárys této práce.

Povzbuzením mi bylo, když evangelická fakulta bohoslovecká ve Vídni prvé tyto výsledky mého studia, jež jsem shrnul v promoční práci, příznivě přijala. Dovoluji si za to evangelické fakultě bohoslovecké a zvláště referentu dvornímu radovi Dr. Jiřímu Löschemu vysloviti vřelý dík. Přimělo mne to k tomu, abych tím úsilněji práci té se věnoval, až konečně mohu nyní ji předložiti širší veřejnosti v této podobě.

V práci této nejde ovšem o vylíčení celého bohatství náboženského života našich otců. Především snažil jsem se vystihnouti prostředí, v němž Česká konfesse vznikla, sledoval jsem její vznik, pokusil jsem se o vystižení jejího významu a pak hleděl jsem stopovati její další dějiny až do naší doby. To vše jsem činil, všímaje si zvláště současných konfessijních poměrů v České církvi pod obojí. Tak má tato práce účelem přispěti k objasnění konfessijní stránky náboženského života v našem národě. Jest to jen jedna stránka náboženského života, a to právě stránka pro mnohé málo zajímavá a jaksi jich duševnímu životu již vzdálená. Ale přes to je pro pochopení dějin našeho národa nemalého významu. Mne samého velmi těšilo shledávati v pramenech a různých starých i novějších spisech, co by mi dobu tu vyjasnilo.

Podáváje spis tento širším kruhům, pokládám za přední svou povinnost s upřímnými díky vzpomenouti všech, kdo mi vyšli vstříc a práci mi usnadnili a umožnili její vydání. Velikou výhodou mi bylo, že vedle jiných pražských knihoven a archivů byl mi přístup zvláště zemský archiv království Českého. Jsem za to srdečně povděčen jeho řediteli, panu Dr. Vojt. Jar. Nováčkovi, který s nevšední ochotou mi poskytl možnost užívati i listin i spisů v archivu uložených a i z jiných archivů, také z ciziny, dával mi opatřiti listiny, jichž bylo potřebí k mé práci. Zemský archiv prokazuje tímto způsobem badatelům v českých dějinách službu neocenitelnou. Obzvláštní dík můj náleží panu profesorovi Dru Kamilu Kroftovi, který — ještě za své působnosti v zem. archivu —, seznav moji práci, s neobyčejnou ochotou a odbornou znalostí vyšel mi vstříc, převzal i referát o mém spisu, když šlo o jeho vydání, a pak až do konce všemožně péči měl o formální i věcné zdokonalení mé práce. Také ostatním odborníkům v zemském archivu jsem k mnohým díkům zavázán, jmenovitě pp. zemským archivářům Hynku Kollmannovi a Dr. Janu Bed. Novákovi a p. koncipistovi Dru Jos. Borovičkovi, který mi dal nahlédnouti i ve své výpisky z archivu v Simankasu a nad to byl mi nápomocen v jich překladu ze španělštiny. Rovněž nemohu nevysloviti srdečný dík pánům úředníkům v Bibliothéce musea království Českého, jehož pokladů jsem tak často vyhledával, zvláště pak panu bibliothekáři Dr. Čeňku Zíbrtovi a panu Dr. Jos. Volfovi, mus. skriptoru, kteří ochotně mi učinili přístupnými i sbírky musejní i sprostředkovali mi velmi cenné žitavské staré spisy.

Také správám jiných knihoven a archivů, jichž spisů jsem užíval, jako knihovny universitní a archivu universitního v Praze, archivu kr. hl. města Prahy, knihoven a archivů na Strahově, v Roudnici, v Žitavě, v Ochranově, Vratislavi, ve Vídni a různých jiných knihoven doma i v cizině, jsem srdečně povděčen. Upřímný dík vzdávám zvláště jednotlivým badatelům, kteří mi ochotně přispěli radou a pomocí, zvláště pánům profes. Dru Jos. V. Šimákovi, professoru Dru Jul. Glücklichovi, professoru Dru Jar. Bidlovi, professoru Dru Zdeňku Nejedlému, dvor. radovi Dru Heřmanovi z Tardy, professoru Dru G. A. Skalskému ve Vídni, dvornímu radovi professoru Dru Janu Loserthovi ve Št. Hradci, archiváři Dru Václ. Chaloupeckému v Roudnici, prof. Dru Jar. Hrubantovi a všem jiným. Srdečné díky vzdávám panu profesorovi Dru Jar. Hruškovi za jeho ochotnou odbornou pomoc při překladu z vlaštiny a španělštiny a rovněž panu Mat. Fouquemu za pomoc při překladu z vlaštiny.

Zvláštní dík vyslovuji slavné České Akademii, že uznala práci mou za hodnu, aby ji vydala svým nákladem, a tak její vydání umožnila. S upřímnými díky vzpomínám zvláště zesnulého zatím sekretáře České Akademie, pana Dra Zikmunda Wintra, jenž práci mou přijal i jako sekretář České Akademie i jako badatel v témž oboru s nevšední ochotou, a ač churav, svědomitě až do poslední doby o to měl péči, aby — až ho tu nebude, jak sám řekl — o vše bylo postaráno, a práce tato mohla býti nerušeně vydávána.

V PRAZE, v prosinci 1912.

OBSAH.

Předmluva	.III-V.
Obsah	.VII.-XXVIII.
Poměry, z nichž Česká konfesse vznikla	1—58
1. <i>Náboženské poměry ve straně pod obojí před r. 1517 . . . . .</i>	1
Utrakvisté 1. — Bratrská Jednota 2. — Krasonický 1497 2. — Na-	
piatý poměr 2.	
2. <i>Náboženské poměry v české církvi po r. 1517. . . . .</i>	3
Luter 3. — Vliv jeho na Jednotu 3 — a na utrakvisty 4. — Dva směry	
v utrakvismu 4.	
3. <i>Novoutrakvisté, Bratři a Ferdinand I. . . . .</i>	4
Různost zásad u Bratří 5 — a novoutrakvistů 5. — Důsledky toho 5. — Jan	
Mystopol, Václav Mitmánek a Jan z Pernštejna 6. — Ferdinand I. 7. —	
Úsilí o posílení katolicismu 7. — Konsistoř pod obojí 7. — Administrátor	
Jan Kolínský a Mat. Dvorský 8. — Jesuité 1556 8. — Antonín Prus 1561 8.	
— Adm. Mystopol a Martin Mělnický 1562 8. — Význam obsazování kon-	
sistoře 8. — Dispens k ordinování kněží pod obojí 8. — Kalich lidu 9. —	
Překážky spojení Čechů s Římem 9. — Novoty se šíří 9. — M. Mat. Kolín 10.	
— Kolín a Melanchthon 10. — M. Havel Gelastus 10. — „Libellus supplex“ 10	
— „Antiqua et constans confessio“ 10. — Životní potřeby novoutrakvistů	
a Bratří 12. — Zraky všech na Maximiliána 12.	
4. <i>Maximilián II. a čeští evangelíci (před r. 1575) . . . . .</i>	13
Smýšlení Maximiliánovo 13. — Poměr jeho k církvi katolické 13. — Jeho	
náboženské smýšlení 14. — Jeho okolí 17. — Bratři 17. — Novoutrakvisté	
18. — Jednání o svěcení kněží pod obojí 18. — Obsazování konsistoře 20. —	
Artikul o kompakťátech 21. — Obnovení konsistoře 1571 21. — Jindřich	
Dvorský 22. — Svěcení kněží 1572 23. — Administrátor a jesuité 23. —	
Intervence císařova 24. — Administrátor a rektor jesuitský 25. — Autorita	
konsistoře 25. — Utrakvismus nabývá rázu katolického 25. — Konsistoř	
na závalu životní potřebě novoutrakvistů 26. — Proto novoutrakvisté	
tím více usilují o svobodu 26.	
5. <i>Novoutrakvisté a Bratři. Jich učení a život (před r. 1575) . . . . .</i>	26
Sblížení obou stran v učení 26. — „Sepsání“ J. Blahoslava 1558 26.	
— Synody 27. — Konfesse bratrské 28. — Bratři a M. Petr Codicillus	
28. — Bratři a Filipisté 29. — Bratři a výluční Luteráni 29. — Bratři, Lu-	
terští a Kalvinisté 30. — Novoutrakvisté a mírní Luteráni 30. — Augustana	

31. — Malý Luterův katechismus 31. — Postilly 31. — Spisy Luterovy a Melanchthonovy 31. — Spisy Zwingliovy, Kalvinovy a výlučných Luteránů 31. — Knihkupectví Tom. Mítisa 31. — a Pressius 31. — Řád a kázeň 32. — Jan Blahoslav 1558 a 1571 32. — Synoda 1571 32. — Bratr. konfese 1573 32. — Novoutrakvisté a kázeň 32. — Blahoslavův soud 33. — Novoutrakvisté a řád 33. — Vojt. z Pernštejna „Srovnání pobožné“ 1558 33. — „Antiqua confessio“ 1562 34. — Konfesse 1566, 35. — Pavel Aquilin, Benedikt Ostrožský a j. 35. — Jednota Holešovská 1574 36.
6. *Myšlenka o spojení novoutrakvistů a Bratří* 37
Stanovisko Bratří 37. — „Psání učiněné od Bratří“ 1554 37. — Synoda 1557 37. — Synoda 1562—1571 a 1572 38. — Jan Augusta 38. — „Instrucie k reformaci konsistoře“ 38. — Jan Blahoslav 38. — „Zpráva upřímná“ 1566 38. — Blahoslav 1571 Cratonovi 39. — Jan Kálef 40. — Ond. Štefan 40. — „Proč Bratří Čechové“ 40. — Senioři 42. — Bratrská šlechta 42. — Novoutrakvistické stanovisko 42.
7. *Pokusy o svobodu náboženskou před r. 1575.* 42
Jak postupovati? 42. — Rakouští stavové 43. — Moravští stavové 43. — Supplikace 1571 43. — Jednání 1571 o Augs. vyznání 43. — Odpor staroutrakvistů 44. — Vyslanec španělský 44. — Císař odpírá 44. — Sněm 1574 45. — O budoucí sněm 45. — Přípravy novoutrakvistů 45. — Přípravy Bratří 45. — Přípravy staroutrakvistů 45. — Konsistoř 17. září 1574 45. — Přípravy katolíků 45. — Arcibiskup 1574 45. — Papežské listy 1574 46. — List Vrat. z Pernštejna 1574 46. — Odpověď Viléma z Rožmberka 46. — Další list Pernštejnovův 46. — Druhá odpověď Rožmberkova 46. — Arcibiskupův list 1574 47. — Papež chystá list 48. — Nuncius a vyslanec španělský do Čech 48.
8. *Konfesiční poměry kol roku 1575* 48
Katolíci 48. — Jich počet 48. — Počet obyvatel v Čechách 48. — v Praze 49. — v městech 50. — Kostely katolické v Čechách 50. — Katolíci stavové 51. — Vilém z Rožmberka 51. — Vrat. z Pernštejna 51. — Ostatní katol. páni 51. — Počet katolíků na sněmu 52 — a v zemi 53. — Dvůr 53. — Císař 53. — Císařovna 53. — Rudolf 54. — Arciknížata 54. — Vychovatel 54. — Zpovědník 54. — Trautson 55. — L. z Harrachu 55. — Kancléř Weber 55. — Walter z Waltersperka 55. — Dr. Crato 55. — Reich. Strein 55. — Hub. Languetus 55. — Benát. vyslanec 56. — Španělský vyslanec 56. — Nuncius 56. — Arcibiskup 56. — Jesuité 56. — Jich rektor 57. — Jich provinciál 57. — Staroutrakvisté 57. — Administrátor 58. — Duchovenstvo 58. — Právo-moc konsistoře 58 — na Moravě 58, v Čechách 59. — Jan z Valdštejna 59. — Zdeněk z Vartemberka 60. — Ostatní starotr. páni 60. — Staroměstský primas Jan Krejčí z Dražice 60. — Občané staroměstští 60. — Novoutrakvisté a jich počet mezi stavy 61. — Boh. Felix Hasištejnský 61. — Jind. z Valdštejna 61. — Hendrych Kurcpach 61. — Mich. Španovský 62. — Vřesovci 62. — Města 62. — Praha 62. — Universita 62. — Nejednotný církv. vývoj 63. — Novoutrakvističtí theologové odkázání na venkov 63. — Různost směrů 64. — Novoutrakvističtí páni 64. — rytíři 64. — Bratří 64. — Jich počet mezi stavy 64. — Diviš Slavata 65. — Kar. Krajč 65. — Alb. Kamejcký a jiní Bratří 65. — v městech 65. — v Praze a okolí 65. — v zemi 65. — na Moravě 65. — Jan st. z Žerotína 66. — Organizace 66. — Nedostatek právní ochrany. 66. — Autorita seniorů 67.
9. *Zevní poměry (v roce 1575)* 67
Dědičné země rakouské 67. — Koncesse 1568 68. — Rozruch 68. — Agenda 69. — Assekuraci 1571 70. — Rozšíření svobody 71. — Země vnitrorakouské 72. — Rady Maximiliánovy 72. — Pacifikace 1572 74. — Německo 75. —

Augsburský mír 1555 75. — Vliv Melanchthonův 75. — Název evangelíků 75. — „Confessio saxonica“ 75. — Pravověrnost a sakramentáři 76. — Kalvinisté 76. — Filipisté 76. — Filipisté v Sasku 76. — Corpus doctrinae Misnicum 76. — Katechismus vitemberský 76. — Exegesis 77. — Visitace 1574 77. — Pád Filipistů 78. — Fakulta vitemberská luterská 78. — Filipisté v Břehu 78. — Filipisté sblížení se směrem kalvínským 78. — Tři hlavní směry 79. — Přísní Luteráni 79. — „Formula concordiae“ 79. — Strany druhé 79. — Frankfurtský konvent 79. — „Harmonia confessionum“ 1581 80. — „Liber concordiae“ 1580 80. — Rozpoltění protestantismu 80. — Francie, Bartolomějská noc 81. — Polsko, „Consensus Sandomiriensis“ 81. — Languetus o Consensu 83. — Turci 84. — Korunovace Rudolfova 84. — Volba krále německého 84. — Vliv papežský 84. — Polský trůn 85.

Jednání sněmovní r. 1575. — První sněm (21. února—25. března) . . . 86—142

10. *Současné zprávy a jich historické zpracování* 86
Veřejný zájem o sněm 86. — Sixt 86. — XIV. svazek Bratr. archivu 87. — Autoři Br. Švarc a Ond. Štefan 87. — Sněmy České IV. 88. — „Rozmlouvání“ 88. — Krištof Manlius 89. — Fontes 90. — Akta konsistoře 90. — Korrespondence Pernštejnova 91. — Dopisy nunciovy 91. — Theiner 91. — Jesuitské zprávy 91. — „Diarium collegii Im“ 91. — Vyslanec benátský 91. — Španělský vyslanec 92. — Crato a Languetus 92. — Leták 92. — Gindely 93. — Reimann 93. — Czerwenka 93. — Sněmy české, Tomek, Denis 93. — Spisovatelé katolíci 93. — Potřeba zpracování České konfese. J. Bidlo 94.
11. *Zahájení sněmu a předběžná vyjednávání (19. února—6. března)* 94
19. února nuncius 94. — Císař 20. února 94. — 21. února málo stavů v Praze 94. — Administrátor se radí 95. — 23. února sněm císařem zahájen 95. — Artikule královské 95. — Zmínka o universitě 95. — Nuncius u císaře 95. — Nuncius kat. pánům breve papežské 97. — Nuncius u arcibiskupa 97, u Rudolfa a Arnošta 97. — Vyslanec španělský vyjednává 97. — Stanovisko nunciovo a vyslanecovo 98. — Katolíci páni nunciem získání 98. — Jich taktika 98. — Císařovo stanovisko 98. — Prvé dva týdny sněmovního jednání 98. — Císař 2. března odporoučí své artikule 99. — Stavové o programu sněmovním 100. — Rytíři: napřed obecní artikule 100. — O roze-psání sněmu 100. — Komise pro artikule obecní 100. — Dne 4. března usneseno napřed projednání artikule obecní 100. — Artikulové obecní sepsování 101. — Mezi obecní artikule článek o náboženství 101. — Různá stanoviska stavů 101. — Cyr. Spangenberg 101. — Výtky Bratřím 101. — Zastance Bratří 102. — Staroutrakvisté k císaři 102.
12. *Programové řeči novoutrakvistů a staroutrakvistů (7. března)* 102
Porada novoutrakvistů 102. — Návrh Boh. Fel. Hasištejnského 102. — Program novoutrakvistů 103. — Sixt za města 103. — Pan sudí v sněmu 103. — Jan z Valdštejna pro starobyly řád 104. — Jeho spis 104. — Vilém z Rožmberka: Či jménem ta prohlášení? 105. — Pan komorník osamělý 105. — Nejv. purkrabí: Strana pod jednou se poradí 105. — Situace vyjasněna 106.
13. *Zdrželivé jednání katolíků a Bratří. Novoutrakvisté chtějí prositi císaře o reformaci (8.—12. března)* 106
Strana pod jednou radí se 8. března u arcibiskupa 106. — Jde k císaři 108. — Císařova odpověď 108. — Dne 9. března. Nejv. purkrabí odkládá odpověď katolíků 109. — Ve sněmu ujednáno: Napřed artikul o náboženství 109. — Císař nemocen 109. — Špan. vyslanec u něho 109. — Hladká odpověď strany pod jednou 10. března 109. — Komorníkův návrh: jednání o konsistoř; návrh

- sudiho: jednati o řád v církvi 110. — Návrh sudiho přijat 110. — Zač žádati císaře 110. — Stavové pro Aug. vyznání 110. — Sixt pro starobylá snešení 111. — Města prý se dělí 111. — Katolíci se radí 111. — Senior Kálef v Praze 10. března 111. — Schůze Bratří 11. března 111. — Rada Kálefova 112. — Města se připojují k stavům 112. — Stavové evangeličtí znají se k Aug. vyznání a chtějí žádati o řád 113. — Katolíci stavové vyhýbavě 113. — Dne 12. března strana pod jednou se radí 113. — Nuncius u císaře 113. — Arcibiskup u císaře 115.
14. *Císař povoluje utrakvistům Conventum (14.—15. března)* 116
Strana pod jednou 14. března odpírá podporovati žádost novoutrakvistů 116. — Novoutrakvisté a Bratří k císaři, 150 osob 116. — Císař 15. března dává svolení, by se sešli ve věci náboženské 117. — Radost novoutrakvistů 117. — Páni z Jednoty překvapeni 117. — Crato radí a koncipuje supplikaci Bratřím 118. — Crato o přízni císařově k Bratřím 118. — Bratří se radí 119. — Dle rady Kálefovy předloží Bratří konfessi 119. — List Kálefův 119. — „Snešení“ polské 120. — Katolíci překvapeni 120. — Nuncius u císaře 120. — Císařovna, vyslanec 120. — Staroutrakvisté polekáni 120. — Konsistoř u císaře 120.
15. *Augustana čtena. Česká konfesse heslem. Volba komise (16. a 17. března)* 121
16. března schůze novoutrakvistů a Bratří 121. — Nejv. sudí dává čísti Augustanu 121. — K. Krajíř předkládá Bratr. vyznání 121. — Pan sudí odpírá 121. — Nepokoj 122. — Čtena Augustana 122. — Čte její překladatel 122. — Bratří žádají čtení Bratrské konfesse 122. — Usneseno zvoliti komisi, by sepsala Českou konfessi 122. — Bratří budou zůstaveni při svém řádu 123. — Volba některých členů komise 123. — Nepokoj mezi městy 123. — Dne 17. března města se dohodla se stavy 123, též pražská města 124. — Komise 18členná 124.
16. *Rozpaky ostatních stran (18.—25. března)* 125
Bratří 125. — Senior Kálef píše 126. — Páni bratrští znepokojeni 126. — Proší seniora, by přišel 126. — „Snešení“ polské a „Reformací“ Augustova 127. — Odpověď Kálefova. 127. — Štefan píše Kálefovi 128. — Kamejcký odjíždí 128. — Staroutrakvisté 128. — Jan z Valdštejna rozechvěn 128. — Konsistoř 20. března k císaři 128. — Kázání administrátorovo 128. — Katolíci rozladěni 129. — Václav Vřesovec předkládá „Víru starou“ 130. — Strana katolická 21. března se radí 130. — Dolnorakouští páni 132. — Císař povolává k sobě stavy 131 a žádá o část daně 131. — Svoleno 22. března 131. — Španovský proti konsistoři, že sáhá na novoutrakv. kněží 131. — Kálef o polském „Snešení“ 132, — o Augustově „Reformací“ 132, — a o novoutrakvistech 132. — Psaní z Plzně 132. — Štefan Kálefovi 22. března 132. — Císař o Bratřích 133. — Sněm 25. března přerušen 133.
17. *V komisi zahájení sepsování České konfesse (21.—25. března)* 133
Dne 21. března zahajovací schůze 133. — Dne 22. března uvažována Augustana 134. — Sepsáno 19 článků 134. — „Tito artikulové“ 134. — Prvý návrh 134. — Kamejcký odporoučí Bratrskou konfessi 135. — Odpor rektora Rozsypala 136. — Senior Kálef očekává spory mezi novoutrakvisty 136. — Užší komise k dokonání konfesse 136. — Dr. P. Pressius 136. — Dvorský 137. — Kryšpín 138. — Dne 25. března přerušení sněmu 138. —
18. *Velkonoční prázdniny (25. března — 1. května)* 138
Biskup novoměstský 138. — Nuncius u císaře koncem března 139. — Papež píše císaři 9. dubna 140, — nejvyššímu purkrabímu 140 a bavor. vévodovi 140. — Císař do Drážďan 8. dubna 141. — V Drážďanech 141.

- Druhý sněm (2. května—7. července) . . . . . 143—212
19. *Změněné stanovisko Bratří (2. a 3. května)* 143
Císař nemocen od 2. května po 12 dní 143. — Dne 2. května sešli se stavové 143. — Dne 3. května se sešla komise 143. — Senioři v Praze 143. — Změněné jich stanovisko 143. — Připravené spisy 143. — „Artikulové víry“ 143. — „Concilium národu“ 145, spolu návrh církevního řádu 145. — „Sjednocení v pravém náboženství“ 146. — Cíl Bratří 146. — Jan st. z Žerotína píše 146. — Senior Kálef s Kurcpachem 148. — Kamejcký píše Vřesovcovi 148.
20. *Jak byla Česká konfesse v komisi upravena (4.—7. května)* 148
Dne 4. května: schůze komise 148. — Stavové volí tři pány k sepsání artikulů ze sněmů 149. — Bratří zkormoucení pro nepřítomnost Kamejckého 149. — Kurcpach povolává Strejce do komise 149. — Práce komise 4. a 5. května 149. — Podklad jednání 149. — Hlavní pracovníci 149. — Petr Codicillus 149. — Pressius a Strejce 150. — Spor o předmluvu 150, — o bytelnost 151, — o nanebevstoupení 151, — o večeři Páně 151. — Codicillus proti Kalvinovu smyslu 152. — Usnesení sněmu 1524 o večeři Páně 152. — Výsledkem komise z 4. května „Vejtah z Sněmův“ 152.
21. *Nový plán Bratří. Bratrská konfesse čtena. Nový církevní řád (8.—13. května)* 153
Kamejcký v Praze 153. — Senioři chtějí odporučiti komisi Bratrskou konfessi 153. — Nedorozumění Kamejckého 153. — Porada Bratří s novoutrakvisty o poměru k Bratřím 8. května 154. — Schválení konfesse v komisi 4. května 155. — Usneseno čísti Bratr. konfessi 155. — Dne 10. května Bratr. konfesse čtena v komisi 155. — Církevní řád spisován 156. — Osmičlenný výbor 156. — Užší trojčlenný 157. — Dne 12. května círk. řád předložen 157. — Jeho obsah 157. — Španělský vyslanec u císaře 158.
22. *Česká konfesse stavům pod obojí čtena. Návrh formule stran Bratří (13. května)* 158
Česká konfesse čtena v plné komisi a schválena 11. května 158. — Žerotín v Praze 159. — Slavata odporoučí seniorům, by byli při čtení konfesse 159. — Shromáždění stavů pod obojí ke čtení konfesse 13. května 159. — Přítomní z Bratří. Senioři nešli 159. — Česká konfesse čtena 160. — Bratří odpírají soud o konfessi 160, a žádají, by stavové o Bratrské konfessi učinili zmínku anebo i ji též předložili 160. — Stavové překvapeni 160, žádají, by společně podali Českou konfessi 160. — Navrhují do předmluvy odstavec o Bratřích 161. — Bratří neuspokojeni 161. — Vzájemné napjetí 161.
23. *Další jednání o formuli (14. května)* 162
14. května Kurcpach prostředkuje 162. — Slavata žádá zmínku o Bratřích ve formuli; Bratří se nedělí 162. — Štefan povolán mezi stavy 163. — Novoutrakvisté podávají novou formuli 163. — Bratří předkládají svou formuli 164. — Rozmluva císaře s Žerotínem o Bratřích 164. — Kurcpach žádá Bratří, by přijali formulaci stavů 165. — Bratří odpírají; sami svou konfessi v sněmu předloží 165. — Rozjítření 166. — Bratří strojí supplikaci k císaři 166. — Podpisy 163 pánů bratrských 166. — Languetovo mínění 166. — Manliův soud 167. — Nunciova radost 167.
24. *Formule ujednána. Česká konfesse císaři předložena. První dojem na různých stranách. (15.—21. května)* 167
15. května nuncius brevem povzbuzuje Rožmberka 167. — Španovský jde Bratřím vstříc 168. — 16. května: Sprostředkující formule 168. — Bratří ji přijímají 169. — Písař Rozín 169. — Význam formule 170. — Dne 17. května čtena v shromáždění stavů Česká konfesse 170. — Bytelnost 170. — Formule pozměněná 170, zase opravena 170. — Primas Krejčí

- sudiho: jednati o řád v církvi 110. — Návrh sudiho přijat 110. — Zač žádati císaře 110. — Stavové pro Aug. vyznání 110. — Sixt pro starobylá snešení 111. — Města prý se dělí 111. — Katolíci se radí 111. — Senior Kálef v Praze 10. března 111. — Schůze Bratří 11. března 111. — Rada Kálefova 112. — Města se připojují k stavům 112. — Stavové evangeličtí znají se k Aug. vyznání a chtějí žádati o řád 113. — Katolíci stavové vyhýbavě 113. — Dne 12. března strana pod jednou se radí 113. — Nuncius u císaře 113. — Arcibiskup u císaře 115.
14. *Císař povoluje utrakvistům Conventum (14.—15. března)* 116
Strana pod jednou 14. března odpírá podporovati žádost novoutrakvistů 116. — Novoutrakvisté a Bratří k císaři, 150 osob 116. — Císař 15. března dává svolení, by se sešli ve věci náboženské 117. — Radost novoutrakvistů 117. — Páni z Jednoty překvapeni 117. — Crato radí a koncipuje supplikaci Bratřím 118. — Crato o přízni císařově k Bratřím 118. — Bratří se radí 119. — Dle rady Kálefovy předloží Bratří konfessi 119. — List Kálefův 119. — „Snešení“ polské 120. — Katolíci překvapeni 120. — Nuncius u císaře 120. — Císařovna, vyslanec 120. — Staroutrakvisté polekáni 120. — Konsistoř u císaře 120.
15. *Augustana čtena. Česká konfesse heslem. Volba komise (16. a 17. března)* 121
16. března schůze novoutrakvistů a Bratří 121. — Nejv. sudí dává čísti Augustanu 121. — K. Krajíř předkládá Bratr. vyznání 121. — Pan sudí odpírá 121. — Nepokoj 122. — Čtena Augustana 122. — Čte její překladatel 122. — Bratří žádají čtení Bratrské konfesse 122. — Usneseno zvoliti komisi, by sepsala Českou konfessi 122. — Bratří budou zůstaveni při svém řádu 123. — Volba některých členů komise 123. — Nepokoj mezi městy 123. — Dne 17. března města se dohodla se stavy 123, též pražská města 124. — Komise 18členná 124.
16. *Rozpaky ostatních stran (18.—25. března)* 125
Bratří 125. — Senior Kálef píše 126. — Páni bratrští znepokojeni 126. — Prosí seniora, by přišel 126. — „Snešení“ polské a „Reformací“ Augustova 127. — Odpověď Kálefova. 127. — Štefan píše Kálefovi 128. — Kamejcký odjíždí 128. — Staroutrakvisté 128. — Jan z Valdštejna rozechvěn 128. — Konsistoř 20. března k císaři 128. — Kázání administrátorovo 128. — Katolíci rozladěni 129. — Václav Vřesovec předkládá „Víru starou“ 130. — Strana katolická 21. března se radí 130. — Dolnorakouští páni 132. — Císař povolává k sobě stavy 131 a žádá o část daně 131. — Svoleno 22. března 131. — Španovský proti konsistoři, že sáhá na novoutrakv. kněží 131. — Kálef o polském „Snešení“ 132, — o Augustově „Reformací“ 132, — a o novoutrakvistech 132. — Psaní z Plzně 132. — Štefan Kálefovi 22. března 132. — Císař o Bratřích 133. — Sněm 25. března přerušen 133.
17. *V komisi zahájen sepisování České konfesse (21.—25. března)* 133
Dne 21. března zahajovací schůze 133. — Dne 22. března uvažována Augustana 134. — Sepsáno 19 článků 134. — „Tito artikulové“ 134. — Prvý návrh 134. — Kamejcký odporoučí Bratrskou konfessi 135. — Odpor rektora Rozsypala 136. — Senior Kálef očekává spory mezi novoutrakvisty 136. — Užší komise k dokonání konfesse 136. — Dr. P. Pressius 136. — Dvorský 137. — Kryšpín 138. — Dne 25. března přerušení sněmu 138. —
18. *Velkonoční prázdniny (25. března — 1. května)* 138
Biskup novoměstský 138. — Nuncius u císaře koncem března 139. — Papež píše císaři 9. dubna 140, — nejvyššímu purkrabímu 140 a bavor. vévodovi 140. — Císař do Drážďan 8. dubna 141. — V Drážďanech 141.

- Druhý sněm (2. května—7. července) . . . . . 143—212
19. *Změněné stanovisko Bratří (2. a 3. května)* 143
Císař nemocen od 2. května po 12 dní 143. — Dne 2. května sešli se stavové 143. — Dne 3. května se sešla komise 143. — Senioři v Praze 143. — Změněné jich stanovisko 143. — Připravené spisy 143. — „Artikulové víry“ 143. — „Concilium národu“ 145, spolu návrh církevního řádu 145. — „Sjednocení v pravém náboženství“ 146. — Cíl Bratří 146. — Jan st. z Žerotína píše 146. — Senior Kálef s Kurcpachem 148. — Kamejcký píše Vřesovcovi 148.
20. *Jak byla Česká konfesse v komisi upravena (4.—7. května)* 148
Dne 4. května: schůze komise 148. — Stavové volí tři pány k sepsání artikulů ze sněmů 149. — Bratří zkormoucení pro nepřítomnost Kamejckého 149. — Kurcpach povolává Strejce do komise 149. — Práce komise 4. a 5. května 149. — Podklad jednání 149. — Hlavní pracovníci 149. — Petr Codicillus 149. — Pressius a Strejce 150. — Spor o předmluvu 150, — o bytelnost 151, — o nanebevstoupení 151, — o večeři Páně 151. — Codicillus proti Kalvinovu smyslu 152. — Usnesení sněmu 1524 o večeři Páně 152. — Výsledkem komise z 4. května „Vejtah z Sněmův“ 152.
21. *Nový plán Bratří. Bratrská konfesse čtena. Nový církevní řád (8.—13. května)* 153
Kamejcký v Praze 153. — Senioři chtějí odporučiti komisi Bratrskou konfessi 153. — Nedorozumění Kamejckého 153. — Porada Bratří s novoutrakvisty o poměru k Bratřím 8. května 154. — Schválení konfesse v komisi 4. května 155. — Usneseno čísti Bratr. konfessi 155. — Dne 10. května Bratr. konfesse čtena v komisi 155. — Církevní řád spisován 156. — Osmičlenný výbor 156. — Užší trojčlenný 157. — Dne 12. května círk. řád předložen 157. — Jeho obsah 157. — Španělský vyslanec u císaře 158.
22. *Česká konfesse stavům pod obojí čtena. Návrh formule stran Bratří (13. května)* 158
Česká konfesse čtena v plné komisi a schválena 11. května 158. — Žerotín v Praze 159. — Slavata odporoučí seniorům, by byli při čtení konfesse 159. — Shromáždění stavů pod obojí ke čtení konfesse 13. května 159. — Přítomní z Bratří. Senioři nešli 159. — Česká konfesse čtena 160. — Bratří odpírají soud o konfessi 160, a žádají, by stavové o Bratrské konfessi učinili zmínku anebo i ji též předložili 160. — Stavové překvapeni 160, žádají, by společně podali Českou konfessi 160. — Navrhují do předmluvy odstavce o Bratřích 161. — Bratří neuspokojeni 161. — Vzájemné napjetí 161.
23. *Další jednání o formuli (14. května)* 162
14. května Kurcpach prostředkuje 162. — Slavata žádá zmínku o Bratřích ve formuli; Bratří se neděli 162. — Štefan povolán mezi stavy 163. — Novoutrakvisté podávají novou formuli 163. — Bratří předkládají svou formuli 164. — Rozmluva císaře s Žerotínem o Bratřích 164. — Kurcpach žádá Bratří, by přijali formulaci stavů 165. — Bratří odpírají; sami svou konfessi v sněmu předložili 165. — Rozjitižení 166. — Bratří strojí supplikaci k císaři 166. — Podpisy 163 pánů bratrských 166. — Languetovo mínění 166. — Manliův soud 167. — Nunciova radost 167.
24. *Formule ujednána. Česká konfesse císaři předložena. První dojem na různých stranách. (15.—21. května)* 167
15. května nuncius brevem povzbuzuje Rožmberka 167. — Španovský jde Bratřím vstříc 168. — 16. května: Sprostředkující formule 168. — Bratří ji přijímají 169. — Písař Rozín 169. — Význam formule 170. — Dne 17. května čtena v shromáždění stavů Česká konfesse 170. — Bytelnost 170. — Formule pozměněná 170, zase opravena 170. — Primas Krejčí

- a kancléř Kristián žádá konfessi k uvázení 171. — Města konfessi schvalují 171. — Konfesse na čisto přepsána 171. — Dne 18. května: Formule opět změněna 171, znova se napravuje 172. — Konfesse s círk. řádem, Patrnými důvody a supplikací císaři předložena 172. — Císař spisy přijímá, žádá o vyřízení artikulů královských 172. — Stavové: napřed artikule obecní 173. — Císař svoluje k přerušení sněmu 173. — Bratrská konfesse Cratonem císaři předložena 22. května 173. — Nejmenovaný pisatel raduje se ze spojení novoutrakvistů a Bratří 173. — Nuncius rád by dostal opis České konfesse 174. — Staroutrakvisté se hotoví k obraně 175. — Pán z Rožmberka varuje císaře před ústupky 176. — Nuncius nabádá pána z Rožmberka k odporu proti císaři 176. — Na pána z Pernštejna si netroufá, by nebyl prozrazen 177. — Spolu působí na samého císaře 177. — Císař opětuje mu své přípovědi, ale nuncius zcela nedůvěřuje 177, a užívá pomoci císařovny a španěl. vyslance 177. — Též arcibiskup působí podobně 178.
25. *Důvěra Bratří. Zbor v Ml. Boleslavi otevřen (22. května)* 178
22. května zbor v Ml. Boleslavi otevřen 178, též jinde 178, i kostely 178. — Konsistoř stěžuje s 178. — I novoutrakvisté někteří znepokojeni 179.
26. *Císař Českou konfessi dává na posouzení (22. května—4. června)* 179
Císař odkládá odpověď, dává konfessi na posouzení 179 — 22. května administrátorovi 179, Janu z Valdštejna 180. — Stavům katolickým delší čas ji nedává do rukou 180. — Nuncius o ni žádá marně 180. — Překládána do latiny 181. — Nuncius se mrzí a domlouvá císaři 181, a marně snaží se dostat Českou konfessi od administrátora 181. — Císař nunciiovi o Bratřích 182. — Nuncius o staroutrakvistech 182. — Španěl. vyslanec zakročuje 182. — 29. května dána Česká konfesse pánům pod jednou 182. — Nejisto, zda konfesse císařem zaslána jinam 182. — Nuncius 12. června zaslal do Říma předmluvu Č. konfesse 183, 19. června celou konfessi 183. — Konsistoř 25. května uvažuje o konfessi 183. — 27. května napomíná faráře pražské 183. — 31. května stěžuje si na Bratří 184. — Strana pod jednou v činnosti 184. — 31. května schůze poradní strany katolické 184. — Jesuitům dána konfesse k vyvrácení 184. — Zdeněk z Vartemberka chce obec novoměstskou pobouřiti proti konfessi 184. — Slavnost Božího těla se všim leskem 185. — Evangeličtí stavové nejednají o královských propositcích, ač císař o to žádá 185. — Jednají o Židech a o universitě 185, nunciiovi k ne-libosti 185. — Marně císař 1. června urguje své propositce 185. — Arcibiskup píše Vratislavu z Pernštejna 186, o mnichu Hieronymovi z Plzně 186. — Strana pod jednou 4. června jedná o České konfessi 186.
27. *Dobrozdání staroutrakvistů o Čes. konfessi (4.—9. června)* 186
Dobrozdání staroutrakvistů z 4. června 186. — Opis Janu z Valdštejna dodán 186. — Jana z Valdštejna „Ohlášení“ 187. — Stoupenec jeho 187. — Téhož supplikace 187. — Dobrozdání konsistoře 187. — Spis Pavla Bydžovského 188. — Strana pod jednou váhá s odpovědí 189. — Radila se 4. června a vyžádala si odpovědi staroutrakvistické od císaře 190. — Strana evangelická 6. června odpírá císaři povolit 190.
28. *Vzrušující případy a pověsti. (5.—29. června.)* 190
Dne 5. června spor p. Gryzpeka a Dr. Mehla 190. — Zdeněk z Vartemberka 10. června svolati dává novoměstskou obec 190. — Císař před nunciem se označuje za původce těchto schůzí 191. — Dne 13. června znova svolána obec 191. — Její bouřlivý průběh ve prospěch konfesse 191. — Císař odmítá zodpovědnost za ni 192. — O Zdeňku z Vartemberka 192. — Důsledky staroutrak. akce 192. — Bratří nedůvěřují již císaři 193. — Pověst

- o lázni pařížské 193, o vyhnání jesuitů 193. — Dne 15. června kázání Dr. Fronty 193. — Dne 17. června porada stavů o vyzdvižení university 194. — Zvolená komise 194. — Jan z Žerotína napsal novou supplikaci Bratří k císaři 194. — Dne 22. června evangelická deputace u císaře 195. — Císař o bezvýslednosti sněmu 195. — Slovní pětka císaře s panem sudím 195. — Sněm 23. června o konfessiálním dráždění 196. — Očekávání dvorské svatby 25.—26. června 196. — Dne 24. června Vlachové vypovědění 197. — Dne 25. června stavové pomýšlejí na prázdniny letní 197. — Svatební veselí 197. — Dne 27. června císař nemá dosud odpovědi 197. — Dne 29. června císař slibuje vyhověti stran děkana tábořského 197. — Dne 28. června píše do Plzně proti písaři Křížovi 197. — Císař chce úřad podkomořího obsaditi katolíkem 198.
29. *Odpověď strany pod jednou a list papežův (30. června—7. července)* 198
Strana katolická teprve 19.—27. června dospěla k rozhodnutí 198. — Chtějí odpovědět císaři ústně i písemně 198. — Nesprávné informace Bratří o katolické odpovědi 199. — Katoličtí páni s arcibiskupem dávají odpověď 30. června 199. — Řeč Rožmberkova 199. — Výtah zákonů 200. — Spis Rožmberkův 200. — Pamětní spis arcibiskupův 200. — Císař dává pánům pod jednou příznivou odpověď 202. — Nuncius má porady s arcibiskupem a kat. pány 202. — Papežské poselství 30. června 202, též o českém semináři 203. — Dopis papežův císaři z 11. června 203, dle usnesení germánské kongregace 203. — Jeho obsah 203. — Nuncius s listem papežským v audienci u císaře 2. července 204. — Císařova odpověď nunciiovi 204. — Nuncius obezřele počítá s poměry 204. — Arcibiskup chystá odpověď jesuitů 205. — Jiný spis polemický 205. — Strana katolická sblízuje se se staroutrakvisty 206. — Rožmberk jedná s nunciem o svěcení kněží staroutrakvistických 206. — Císař vyjednává o užití statků klášterních 207.
30. *Předběžná odpověď císařova. Sněm přerušen (4. července—15. srpna)* 208
Císař 1. července slibuje svou odpověď stavům pod obojí 208. — Moravský maršálek budí v Bratřích nedůvěru k novoutrakvistům 208. — Jednáni sněmovní 2.—5. července o obecních artikulech 209. — Stavové odpírají je předložiti, čekajíce napřed vyřízení otázky náboženské 209. — Císař 6. července předvolává zástupce stavů evangelických s vyloučením měst 209. — Slibuje odpověď v příštím sněmování 209. — Pán sudí přimlouvá se za plzeňského písaře 210. — Císař svoluje k přerušení sněmu 210. — Města odkazuje na sebe 210. — Král španělský (list ze 14. července) a nuncius uspokojen 211. — Stavové se rozjízďejí 7. července 211. — Vilém z Rožmberka slibuje císaři pomoc v korunovační otázce jeho syna Rudolfa 211. — Nuncius radí císaři, by svolal nový sněm 211. — Císař souhlasí 211. — Rozeslány mandáty ze 7. července 212.
- Třetí sněm (16. srpna—26. září)** . . . . . 213—255
31. *Neuspokojivá odpověď císařova (16.—24. srpna)* 213
Císařovy potíže politické 213. — Pomocí Rožmberkovou usnadněna záležitost budoucího krále 213. — Stanovisko císařovo v otázce náboženské 213. — Pán z Rožmberka přišel 13. srpna 214. — 16. srpna sněm se sešel 214. — Dne 18. srpna císařova řeč zahajující 214. — Pán z Rožmberka odpovídá a přejímá propositce 214. — Císař odpoledne zástupcům evangelických pánů a rytířů (města a Bratří zůstali stranou) slíbil odpověď stran náboženství 214. — Modlitby 215. — Dne 20. srpna císař nunciiovi oznamuje, že stavům nepovolí žádnou novotu, 21. srpna naznačuje p. sudímu, že odpověď nevyhoví 215. — Císař 22. srpna zástupcům evangelických pánů a rytířů bez Bratří a měst odpovídá nevalně. Bratří prý své vyznání mu podali 216.

- Španovský opisuje si císařovu cedulku memoriální 217. — Císař kárá Vchynského a Šternberka 217. — Stavové jednají o slovech císařových 218. — Bratři se vymlouvají 218. — Zástupci všech tří stavů evangelických a Bratří u císaře znovu o svých požadavcích 218. — Tributarii 218. — Bratři vystřízlivěli z přílišné důvěry v císaře 219 — a lnou k stavům 219. — Z Boleslavě list do Prahy 219. — Dne 23. srpna doručen K. Krajířovi 220. — a dne 24. srpna panu Kurcpachovi 220.
32. *Druhá — příznivější — odpověď císařova (24.—28. srpna)* 220
Císař chce stavy získati pro své propositce 220. — R. Strein 24. srpna jedná s p. sudím a jinými 220, by se spokojili zatím slibem císařovým 220. — Dr. Crato střízlivě o císaři 221. — Císař 25. srpna dává stavům příznivější připověď 221. — Rytíři trvají na všech požadavcích stavů a na písemní assekuraci 223. — Kar. Krajíř o svobodě pro Bratří 223. — Deputace stavů 26. srpna předkládá císaři žádost stavů 224. — Císař naléhá k vůli Řeznu na rychlejší sněmování 224. — Dne 28. srpna důvěrníkům stavů císař slibuje odpověď, až pojedná s jinými stranami, naléhá na vyřízení svých artikulů 224.
33. *Intriky strany pod jednou a starých pod obojí. Císař nemilostivý. (29. srpna až 1. září)* 224
Nuncius pracuje 224. — Radí se s arcibiskupem 225. — Arcibiskup vybízí administrátora k odporu 225. — Strana pod jednou přichystala memoriál 225. — Nuncius 28. srpna císaře povzbuzuje 225. — V. týž den a 29. srpna páni katoličtí u císaře 226. — Pán z Rožmberka vybízí sněm k jednání o člancích císařových 226. — Rytíři odpírají 226. — Páni pod jednou s komorníkem u císaře 226. — Císař usiluje o vyřízení sněmovní 226. — Dne 30. srpna R. Streyn znova vyjednává se stavy 227 — a ukazuje list císařův 227. — Stavové žádají assekuraci 227. — Strana pod jednou k císaři 228. — Strana pod obojí též chce k císaři 228. — U císaře komorník a staroutrakvisté s oklamánými sladovníky 228. — Administrátor u císaře 229. — Novoutrakvisté u císaře 31. srpna 229. — Císař málo příznivý, kárá stavy 229. — Strana pod obojí žádá pány pod jednou o přimluvu 230. — P. komorník příkře proti novoutrakvistům 230. — Nejvyšší sudí odpírá 230. — Rozeptí páni pod jednou využívají 231. — Komorník ve shodě s katolíky 231. — Rožmberk u císaře 231. — Dne 1. září ohražují se páni pod obojí proti intervenci katolické 232 — a jdou k císaři stěžovat si na komorníka, a žádat o vyřízení artikulu náboženského 232. — Císař nemilostivý; zmiňuje se o předložené konfessi Bratrské 232. — Stavové znepokojeni 233, — chtějí písemně se obrátiti na císaře 233. — Bratři o předloze Bratrské konfesse nevědí 233. — Stavové se chystají k rozejtí 233. — Sudí cedulku císaři 233. — Císař radí se s Rožmberkem 234, — povolává sudího s předními stavy 234.
34. *Definitivní milostivá odpověď císařova (2.—3. září)* 234
Dne 2. září císař dává zástupcům stavů — bez Bratří a měst — definitivní odpověď 234. — Zmínka císařova o francouzském králi 236. — Stavové uspokojeni 237. — Přípověď císařova sepsána 237. — Dne 3. září děkují císaři 237. — Císař opětuje slib 238. — Radost 238.
35. *Katolíci jsou odpovědi císařovou uspokojeni (3.—5. září)* 238
Katolíci uspokojeni 238. — Nuncius 3. září u císaře 239. — Píše 5. září do Říma 239, — co císař mu řekl 239. — Zpráva benát. vyslance 240. — Nuncius děkuje císaři a vyslovuje přání 240. — Císař slibuje, že poručí mlčení 240. — Nuncius uspokojen 241. — Též španělský vyslanec i jiní katolíci 241. — Vrácení far haeretiky obsazených 241. — Spisy novoutrakvistů o císařově slibu 241. — O budoucí přísaze Rudolfově 241. — Smýšlení císařovo dle jeho

- rozmluvy s benát. vyslancem 241. — Císař do Prahy již se nevrátí 242. — Episoda z hostiny 242.
36. *Církevní řád. 15 defensorů. Sacramentaliter (5.—17. září)* 242
Sněm rychle pokračuje 242. — Stavové pod obojí o círk. řádu 243. — Kurcpach a Vřesovec zvoleni k jeho sepsání 243. — Nový círk. řád dle návrhu Vřesovcova 243. — Zvoleno 15 defensorů 243. — Václav z Vřesovic pohoršen 244. — Vyvolává 15. září spor o „sacramentaliter“ 244. — „Duchovně a posvátně“ 244. — Spisy Vřesovcovy o večeri Páně 245. — Nunciovi císař slíbil, že ve veřejném slyšení zprávy novoutrakvistů napraví 246. — O korunovační večeri Páně a korunovační přísaze 246. — Dne 16. září zákaz všech náboženských novot 246.
37. *Král Rudolf korunován. Assekurace omezena a potvrzena (18.—23. září)* 246
O řádu církevním porada 18. září 247. — Podrobně o něm chtějí novoutrakvisté pojednati v Mělnice 247. — Císař 18. září panu sudímu o výkladu assekurace 247. — S tiskem konfesse císař žádá posečkat 247. — Rudolf 19. září se postí 148 — a ujednává formulí přísežní 248. — Vyhlášen 20. září za krále 248. — Služby Boží bez mše 248. — Korunovace 22. září 248. — Korunovační přísaha 249. — Večere Páně pod jednou 249. — Nuncius a jesuité u nového krále 249. — Dne 23. září novoutrakvisté u císaře a krále, bez Bratří 250. — Císař opakuje omezenou assekuraci 250. — Král potvrzuje 250. — Strana pod obojí děkuje, ač v nadějích značně zklamána 251.
38. *Sněm uzavřen. Katolíci a staroutrakvisté posíljeni (24.—27. září)* 251
Sněmovní jednání rychle pokračuje 251. — Daně povoleny na jeden termín 251. — 26. září sněm sepsán 252. — Císař ustanovuje místodržící 252, — odjíždí s císařovnou do Řezna 252, — mluví v Plzni 252. — Relací sněmovní 27. září 252. — Rudolf a pán z Pernštejna za císařem 252. — Nuncius v Řezně 252. — Jeho úspěchy v Praze 253. — Novoutrakvisté ujednávají schůzi v Mělníku na dobu před sv. Martinem 254. — Zvídají o audienci staroutrakvistů 26. září 254. — Císařova slova k staroutrakvistům 254. — O rozehánění stavů 30. září před odjezdem z Prahy 254. — Arcibiskup do Říma píše 19. září 255. — Papež odpovídá mu 15. října 255.
- Události po sněmu** . . . . . 256—275
39. *Zákazy všech novot (28. září—6. listopad)* 256
Bratři otvírají zbory, 9. října v Ml. Boleslavi a jinde, a ujímají se kostelů 256. — Města královská povolati chtějí evang. kazatele 256. — Konsistoř a katoličtí páni a pan komorník proti tomu 257. — Koncem září někteří bratrští páni předvoláni do Prahy 257. — Radí se s defensory 257. — Tisk České konfesse zakázán 258. — Mandát císařův z 5. října proti Pikartům 258. — Z 5. října listy císařovy městům 258. — Kol sv. Havla osazování far evangelickými faráři 260. — Konsistoř 2. listopadu supplikuje proti tomu u místodržících 260. — Císař 4. listopadu z Řezna brání městům pražským 260. — Rozčilení novoutrakvistů a Bratří 260. — Arcibiskup leká se 261. — Radost staroutrakvistů 261. — Kázání staroutrakvistická 261. — Lži Martina Mělnického o Bratřích 261. — Administrátor a jesuité 261. — Jesuité otevírají seminář 261.
40. *Útisky Bratří a novoutrakvistů (v listopadu a prosinci)* 262
Bratři proti mandátům dovolávají se přípovědi císařovy 262. — Spis k poučení Bratří 262. — Útisky a obrana v Litomyšli, Polné, Lanškrouně 263, v Doubravici 263, — v Nechanicích a Hradci Král. 263, — v Turnově 264. — Novoutrakvisté v městech utištěni 264. — V Praze 264. — Dr. Banno a Lidl

u komorníka 265. — Komorník zastává se staroutrakvistů proti Bratřím 265. — Konsistoř 14. prosince napomíná kněží 265.	
41. <i>Novoutrakvisté dovolávají se i jménem Bratří císaře (v listopadu a prosinci)</i> 266	
Defensoři na Mělnice 266. — Císař v Linci 9. listop. 266. — Pan soudí v Linci jedná s císařem 266. — Císař 15. listopadu doplňuje místodržící p. Buriánem Trčkou 267. — Ochránci v Praze 21. listop. 267. — Stížnost k císaři 267. — List pana sudího 268. — Deputace pražských měst k císaři 268. — Bratří k defensorům 269. — Alb. Kamejcký u p. sudího 269. — Bratří se radí s Dr. Cratonem 270. — Crato píše, co sekretář Walter mu oznámil, radí k supplikaci a k svornosti se stavy 270.	
42. <i>Pozvolné upokojení. (V prosinci 1575)</i> 271	
Císařova odpověď 30. listopadu stavům 271. — List císařův místodržícím 271, — panu sudímu 271. — Jich význam 271. — List císařův z 28. pros. 1575 272.	
43. <i>Český sněm z r. 1576</i> 272	
Uklidnění 272. — Evang. stavové se cítí bezpečni a šíří svou víru 272. — Arcibiskup si stěžuje 272. — Bratří bezpečni, postupují 272. — Bouřka turnovská 273. — Supplikace Bratří definitivně odložena 274. — Sněm 1576, 274. — Supplikace strany pod obojí 274. — Stížnost staroutrakvistů 274. — Arcibiskup si stěžuje 275. — Evangelici a Bratří se šíří 275.	
Ocenění dosavadního postupu jednotlivých stran . . . . . 276—285	
44. <i>Novoutrakvisté a jich postup</i> 276	
45. <i>Bratří a jich postup</i> 279	
46. <i>Katolíci a staroutrakvisté a jich postup</i> 281	
47. <i>Císař a jeho postup</i> 282	
Ocenění 282. — V Polsku volba 284. — V Čechách neurovnané poměry 284. Smrt císařova 12. října 1576. 285. — Zármutek evangeliků 285.	
Rozbor České konfesse . . . . . 286—323	
48. <i>Spisovatelé České konfesse a jich konfessijsní směry</i> 286	
49. <i>Prameny České konfesse</i> 287	
50. <i>Text České konfesse a jeho varianty</i> 288	
Rukopisy a vydání nutná k srovnání 288. — Hlavní textová odchylka: „posvátné“ — „podstatné“. — Ostatní 290. — Srovnání textových odchylek 290.	
51. <i>Důsledky textových odchylek. Původní text</i> 293	
Chyby opisovače a tiskové 293. — Titul 293. — Zakončení supplikace 294. — „ničehéhož“ 294. — „duchovně a posvátné“ 294. — Kdy změna zjištěna 294. — Nejstarší známý text I. rukopisu universitního 295. — II. univ. rukopis 295. — Vatikánský 295. — Bratrský 295. — Nejlepší tisk 1583 a 1610 295. — Německá a latinská vydání 295. — Z roku 1579 295. — Bratrské 1608 296. — Oficiální 296. — Z roku 1886 296. — Z roku 1903 295. —	
52. <i>Formální a methodické spracování České konfesse</i> 296	
Slabé stránky České konfesse 296. — Kritika bratrská 296. — Konfesse Bratrská a Česká 297. — Dobrá stránka České konfesse 297.	
53. <i>Kterak byly jednotlivé prameny v České konfessi spracovány</i> 298	
Obsah 25 článků 298. — Srovnání obsahu České, Augsburské 1530 a Bratrské konfesse 298. — Prameny I.—XXV. čl. 298. — Výsledek srovnání 304. — Prameny: Augsburského vyznání I. polovina 305, — Bratrské konfesse 305, — Lut. a bratr. katechismus 306. — Šmalkaldské články 306. — Spisy Husovy a Mat. z Janova 306, — Písňe církevní 306, — Synodní snesení a čtyři Pražské artikule 306, — Novoutrakvistické konfesse 1562 307. — Důsledek 307.	

54. <i>Kterak se uplatňuje v České konfessi živel husitský a živel luterský, jakož i kalvinský. Konfessijsní cena České konfesse</i> 308	
Vliv vyznání Augsburského na smysl České konfesse 308. — Vliv Bratrské konfesse 308. — Ráz České konfesse smířlivý a praktický 309. — Opak Formule concordiae Jakuba Andreae 309. — Význam a cena České konfesse 310. — Její potřeba v Čechách 310.	
55. <i>Ospravedlnění, večere Páně a učení o církvi v Českém, Aug. a Bratr. vyznání</i> 310	
Gindelyův soud o České konfessi 311. — Jeho nepřipadnost 311. — O ospravedlnění 311. — O večeri Páně 312, — o Augustaně 312. — V České konfessi 312. — Stanovisko Luterovo 313. — „Posvátné“ u Pressia a u Bratří 313. — „Podstatné“ u Pressia a jeho odpůrců 313. — O poměru Bratří k luterskému a reformačnímu učení o večeri Páně 314. — Učení Bratří r. 1536 314, —1574 314, —1607 314. — Červenka a Turnovský 314. — Štefan Cratonovi 8. února 1575 315. — Učení Luterovo a Formule concordiae o večeri Páně 315. — Učení bratrské a reformované a luterské o večeri Páně 315. — Stanovisko Bratří 1645 316. — Večere Páně v katol. katechismu Jind. Scribonia z r. 1556 317. — O církvi 317. — Důsledek rozboru 318.	
56. <i>Vitemberští a Zachariáš Ursinus o České konfessi</i> 318	
Ve Vitemberku 1575 318. — Boh. Fel. z Lobkovic zasílá německý překlad České konfesse do Vitemberku koncem října 1575 318. — Dr. Eberhardt 318. Fakulta vitemburská 319. — Její dobrozdání 319. — Chr. Herdesianus a jeho kritika ze srpna 1575 320. — Zachariáš Ursinus 10. září 1575 Ond. Štefanovi o České konfessi 1574 a 1575 322. — Štefanova odpověď z 3. pros. 1575 322. — Bezova odpověď 16. ledna 1576 322. — Poměr Bratří k České konfessi 323.	
Klidný rozvoj 1576—1607 . . . . . 324—432	
57. <i>Poměr vlády a strany pod jednou k novoutrakvistům a Bratřím 1576—1600</i> 324	
Rudolf II. 324. — Změna v dvorských kruzích 324. — Změna v Dol. Rakousích 325. — Arcivévoda Ainošt a Melchior Klesl 325. — Změny v zemích vnitrorakouských 325. — Mnichovská konference 326. — V Čechách únorový sněm 1577 326. — Na Moravě biskup Jan Mezoun 326. — Olomouc 326. — Sněm v Brně 326. — Moravští stavové vítají císaře 327. — Mandáty 1577 327. — Mik. Lanoy a jeho ref. návrh 1577 327. — Dotaz místodržících u utrakvistické konsistoře 1577 328. — Sněm český 1579 328. — Arcibiskup Martin Medek 1581 328. — Správa far na král. statcích 328. — Vratislav z Pernštejna a správa jeho far 328. — Pokatoličení 30 far 328. — Jednání o tisk České konfesse a zřízení řádu 1581—1583 329. — Jednání náboženské na sněmu 1584 329. — Odpověď císařova 1584, 329. — Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský 1579—1598 330. — Šturm a Brosius 330. — Nunciův memoriál 330. — Mandát proti Pikartům 1584 330. — Nunciovo naléhání 330. — Páni na svém gruntě 331. — Návrhy nuncia Segy 1587 332. — Mandáty proti Pikartům 1589 332. — Relace arcibiskupova 1589 332. — Zpráva Minucciho o Moravě 1588 334. — Relace biskupova 1590 334. — V Dolních Rakousích vytlačován protestantismus 335. — Arcibiskup Berka 1592—1606 335. — Rada Kleslova 335. — Jiná rada z kruhu předních církevních pracovníků českých z téže doby 335. — Nunciův memoriál 1594 336. — Dobrozdání královských rad 336. — Relace arcibiskupova 1597 337. — R. 1599 postup arcibiskupův a nunciův 338. — Relace arcibiskupova 1601 338. — Na Moravě 1591 339. — V Horních Rakousích protireformace 339. — Úřad podkomořího na Moravě 339. — Kardinál z Dietrichštejna 1599—1636 339.	

- u komorníka 265. — Komorník zastává se staroutrakvistů proti Bratřím 265. — Konsistoř 14. prosince napomíná kněží 265.
41. *Novoutrakvisté dovolávají se i jménem Bratří císaře (v listopadu a prosinci)* 266
Defensoři na Mělnice 266. — Císař v Linci 9. listop. 266. — Pan sudí v Linci jedná s císařem 266. — Císař 15. listopadu doplňuje místodržící p. Buriánem Trčkou 267. — Ochránci v Praze 21. listop. 267. — Stížnost k císaři 267. — List pana sudího 268. — Deputace pražských měst k císaři 268. — Bratří k defensorům 269. — Alb. Kamejcký u p. sudího 269. — Bratří se radí s Dr. Cratonem 270. — Crato píše, co sekretář Walter mu oznámil, radí k supplikaci a k svornosti se stavy 270.
42. *Pozvolné upokojení. (V prosinci 1575)* 271
Císařova odpověď 30. listopadu stavům 271. — List císařův místodržícím 271, — panu sudímu 271. — Jich význam 271. — List císařův z 28. pros. 1575 272.
43. *Český sněm z r. 1576* 272
Uklidnění 272. — Evang. stavové se cítí bezpečni a šíří svou víru 272. — Arcibiskup si stěžuje 272. — Bratří bezpečni, postupují 272. — Bouřka turnovská 273. — Supplikace Bratří definitivně odložena 274. — Sněm 1576, 274. — Supplikace strany pod obojí 274. — Stížnost staroutrakvistů 274. — Arcibiskup si stěžuje 275. — Evangelíci a Bratří se šíří 275.
- Ocenění dosavadního postupu jednotlivých stran** . . . . . 276—285
44. *Novoutrakvisté a jich postup* 276
45. *Bratří a jich postup* 279
46. *Katolíci a staroutrakvisté a jich postup* 281
47. *Císař a jeho postup* 282
Ocenění 282. — V Polsku volba 284. — V Čechách neurovnané poměry 284. Smrt císařova 12. října 1576. 285. — Zármutek evangelíků 285.
- Rozbor České konfesse** . . . . . 286—323
48. *Spisovatelé České konfesse a jich konfessijsní směry* 286
49. *Prameny České konfesse* 287
50. *Text České konfesse a jeho varianty* 288
Rukopisy a vydání nutná k srovnání 288. — Hlavní textová odchylka: „posvátně“ — „podstatně“. — Ostatní 290. — Srovnání textových odchylek 290.
51. *Důsledky textových odchylek. Původní text* 293
Chyby opisovače a tiskové 293. — Titul 293. — Zakončení supplikace 294. — „ničehéhož“ 294. — „duchovně a posvátně“ 294. — Kdy změna zjištěna 294. — Nejstarší známý text I. rukopisu universitního 295. — II. univ. rukopis 295. — Vatikánský 295. — Bratrský 295. — Nejlepší tisk 1583 a 1610 295. — Německá a latinská vydání 295. — Z roku 1579 295. — Bratrské 1608 296. — Oficiální 296. — Z roku 1886 296. — Z roku 1903 295. —
52. *Formální a methodické zpracování České konfesse* 296
Slabé stránky České konfesse 296. — Kritika bratrská 296. — Konfesse Bratrská a Česká 297. — Dobrá stránka České konfesse 297.
53. *Kterak byly jednotlivé prameny v České konfessi zpracovány* 298
Obsah 25 článků 298. — Srovnání obsahu České, Augsburské 1530 a Bratrské konfesse 298. — Prameny I.—XXV. čl. 298. — Výsledek srovnání 304. — Prameny: Augsburského vyznání I. polovina 305, — Bratrské konfesse 305, — Lut. a bratr. katechismus 306. — Šmalkaldské články 306. — Spisy Husovy a Mat. z Janova 306, — Písňe církevní 306, — Synodní snesení a čtyři Pražské artikule 306, — Novoutrakvistické konfesse 1562 307. — Důsledek 307.

54. *Kterak se uplatňuje v České konfessi živel husitský a živel luterský, jakož i kalvínský. Konfessijsní cena České konfesse* 308
Vliv vyznání Augsburského na smysl České konfesse 308. — Vliv Bratrské konfesse 308. — Ráz České konfesse smířlivý a praktický 309. — Opak Formule concordiae Jakuba Andreae 309. — Význam a cena České konfesse 310. — Její potřeba v Čechách 310.
55. *Ospravedlnění, večeře Páně a učení o církvi v Českém, Aug. a Bratr. vyznání* 310
Gindelyův soud o České konfessi 311. — Jeho nepřipadnost 311. — O ospravedlnění 311. — O večeři Páně 312, — o Augustaně 312. — V České konfessi 312. — Stanovisko Luterovo 313. — „Posvátně“ u Pressia a u Bratří 313. — „Podstatně“ u Pressia a jeho odpůrců 313. — O poměru Bratří k luterskému a reformačnímu učení o večeři Páně 314. — Učení Bratří r. 1536 314, —1574 314, —1607 314. — Červenka a Turnovský 314. — Štefan Cratonovi 8. února 1575 315. — Učení Luterovo a Formule concordiae o večeři Páně 315. — Učení bratrské a reformované a luterské o večeři Páně 315. — Stanovisko Bratří 1645 316. — Večeře Páně v katol. katechismu Jind. Scribonia z r. 1556 317. — O církvi 317. — Důsledek rozboru 318.
56. *Vitemberští a Zachariáš Ursinus o České konfessi* 318
Ve Vitemberku 1575 318. — Boh. Fel. z Lobkovic zasílá německý překlad České konfesse do Vitemberku koncem října 1575 318. — Dr. Eberhardt 318. Fakulta vitemburská 319. — Její dobrozdání 319. — Chr. Herdesianus a jeho kritika ze srpna 1575 320. — Zachariáš Ursinus 10. září 1575 Ond. Štefanovi o České konfessi 1574 a 1575 322. — Štefanova odpověď z 3. pros. 1575 322. — Bezova odpověď 16. ledna 1576 322. — Poměr Bratří k České konfessi 323.
- Klidný rozvoj 1576—1607** . . . . . 324—432
57. *Poměr vlády a strany pod jednou k novoutrakvistům a Bratřím 1576—1600* 324
Rudolf II. 324. — Změna v dvorských kruzích 324. — Změna v Dol. Rakousích 325. — Arcivévoda Ainoš a Melchior Klesl 325. — Změny v zemích vnitrorakouských 325. — Mnichovská konference 326. — V Čechách únorový sněm 1577 326. — Na Moravě biskup Jan Mezoun 326. — Olomouc 326. — Sněm v Brně 326. — Moravští stavové vítají císaře 327. — Mandáty 1577 327. — Mik. Lanoy a jeho ref. návrh 1577 327. — Dotaz místodržících u utrakvistické konsistoře 1577 328. — Sněm český 1579 328. — Arcibiskup Martin Medek 1581 328. — Správa far na král. statcích 328. — Vratislav z Pernštejna a správa jeho far 328. — Pokatoličení 30 far 328. — Jednání o tisk České konfesse a zřízení řádu 1581—1583 329. — Jednání náboženské na sněmu 1584 329. — Odpověď císařova 1584, 329. — Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský 1579—1598 330. — Šturm a Brosiur 330. — Nunciův memoriál 330. — Mandát proti Pikartům 1584 330. — Nunciůvo naléhání 330. — Páni na svém gruntě 331. — Návrhy nuncia Segy 1587 332. — Mandáty proti Pikartům 1589 332. — Relace arcibiskupova 1589 332. — Zpráva Minucciho o Moravě 1588 334. — Relace biskupova 1590 334. — V Dolních Rakousích vytlačován protestantismus 335. — Arcibiskup Berka 1592—1606 335. — Rada Kleslova 335. — Jiná rada z kruhu předních církevních pracovníků českých z téže doby 335. — Nunciův memoriál 1594 336. — Dobrozdání královských rad 336. — Relace arcibiskupova 1597 337. — R. 1599 postup arcibiskupův a nunciův 338. — Relace arcibiskupova 1601 338. — Na Moravě 1591 339. — V Horních Rakousích protireformace 339. — Úřad podkomořího na Moravě 339. — Kardinál z Dietrichštejna 1599—1636 339.

58. *Neorganizovanost v české církvi pod obojí 1575—1609* 340
Příčina neorganizace 340. — Ochránci náboženství 340. — Organizace církevní v městech 341. — V Kutné Hoře 341. — Agenda kutnohorská 342. — V Hradci Kr., Nymburce, Chrudimi, Pardubicích 343. — Organizace na statcích panských 343. — Meziříčské jednání 1576 343. — Hanuš Fr. hrabě z Hardeku. 343. — Formula Concordiae 344. — Hynek z Valdštejna 344. — Uhersko-Brodské poměry 345. — Jetřich z Kunovic a Pavel Kyrmezer 346. — Jeho církevní řád 346. — Zdeněk Kavka Řičanský z Řičan a jeho řád 347. — Pavel Pressius 348. — Jeho Forma obligationis, Agenda a Círk. řád 348. — Archleb z Kunovic 349. — Pressiova Agenda při večeři Páně 350. — Řád Světlovský, Veselský 350. — Hynek st. z Vrbna a jeho řady 351. — Hynek z Valdštejna 351. — Organizace círk. na Moravě 1591 351. — Řád v Jemnici 352. — Řád pro Ostroh a j. z r. 1603 352. — Dan. Virga a jiní 352. — Kalvínský ráz 353. — Řád církevní v Jihlavě, Třebíči, Jimramově 353. — V Letovicích, Šternberku 354. — Řád Jaroslava ze Smiřic 1577 354. — Jan Štelcar z Želetavy 354. — Církevní řád v Pacově 355. — Jan Laetus Čáslavský 355. — Agenda 1581 356. — Řád Přecha z Hodějova 357. — Pravidlo služebností Tobiáše Závorky 358. — Nepřízeň vlády a odpor katolické strany 359.
59. *Různé směry v české církvi pod obojí (1575—1609)* 359
Nedostatek střediska bohosloveckého 359. — Nedostatek ordinace 360. — Biskupské svěcení 360. — Vliv Vitemberka a Lipska 360. — Ordinance v Běhu a Frankfurtu 360. — Studia v Rostoku, Štrasburku, Marburku, Heidelbergu, Herbornu, Basileji 361. — Odpor proti Vitemberku pro Formulí concordiae 361. — Vliv Srbiště 362. — Jiří Dikastus a Gallus Phaëton 363. — Václ. Štefanides 363. — Kut. Hora 363. — Uh. Brodsko 363. — Zahraniční spisy 364. — Různost směrů mezi kněžími 364. — Mezi kolátory 364. — Konsistoř 364. — Hlavní směr České konfessi nejbližší 365. — Pravé křídlo rozhodně luterské 366. — D. Joh. Hederik, Jan Laetus 367. — Jan Španovský 367. — Examinatio 368. — Bratří váhají odpověditi 368. — Levé křídlo, orthodoxové 369. — Na universitě 371. — Kalvínsky smýšlející 372. — Kalvinisté a Zwingliáni 373. — Jich středisko na Moravě 373. — Sam. Virga 374. — Česká církev 375.
60. *Bratří a jich poměr k novoutrakvistům (1576—1608)* 375
Propagační práce bratrská 375. — Nátky na novoutrakvisty 376. — Bratrštější poměr vzrůstá 377. — Bratrská šlechta 377. — Falckrabě Jan Kazimír 378. — Jeho jednání s Bratřími 378. — Synoda v Ml. Boleslavi: 1578 Bratří mají se udržeti uprostřed stran 379. — Psaní polských evangelíků o dohodě 1578 379. — Shromáždění v Přerově 380. — V Polsku bratrský poměr 380. — V Uh. Brodě Jetřich z Kunovic, děkan Ondřej 381. — Pavel Kyrmezer 381. — B. Jan Akvin 383. — Kyrmezer a Bratří 383. — Kyrmezer do Nové Vsi a Derfle 385. — Pav. Pressius 385. — jeho poměr k Bratřím 385. — Po smrti Pressiově 386. — S. Virga a B. Albin 387. — Ml. Boleslav 387. — Jiří z Lobkovic, Boh. Jách. Hasištejnský z Lobkovic 388. — Ml. Boleslav svobodná 388. — Snesení v obci 388. — Němečtí Luteráni v Ml. Boleslavi 388.
61. *Konfessií vývoj Jednoty bratrské 1576—1608* 389
Šlechta i bohoslovci studují na kalvínských universitách 389. — Důsledek: styky s cizinou 390. — Smýšlení kalvínské se šíří v Jednotě 390. — B. Sim. Theofil Turnovský proti kalvinismu v Jednotě 390. — Přiznivci kalvinismu: Jiří Strejc, Jan Lanecius, Zachariáš Ariston 391. — Stopy v literatuře 392. — České vydání Písma sv. 392. — B. Jan Němčanský a B. Zach. Ariston

- vydavatelé Nov. Zákona 392. — Synoda v Lipníku 1591 proti Jiřímu Strejcovi 393. — Synoda v Lipníku 1597 proti Laneciovi 393. — Synoda v Ml. Boleslavi 1598 393. — Turnovský proti kalvínskému výkladu některých článků 394. — B. Ariston kalvínský výklad hájí. 394. — Turnovského „Sarmata de coena Domini“ 394. — Testament Brenciův 395. — Usnesení 396. — Turnovský o překladu Nov. Zákona 396. — B. Ariston překlad hájí 396. — Vzrůst kalvinismu 397. — Synoda v Žeravicích 398. — Jednání o Sarmatě 398. — B. Zach. Ariston proti Sarmatě staví „Trutina“ 399. — Turnovského „Responsio ad Trutinam“ 399. — Směr Aristonův zvítězil 399. — Turnovského „Valedictio candida“ 400. — Nový směr jeví se ve spisech dalších 401. — Br. katechismy 402. — Br. konfesse 1607—1612 402. — Agenda 1612 403. — Praedestinace 403. — Kázeň klesá 403. — Skvělé osobnosti 404. — Václav Budovec a Karel z Žerotína 404.
62. *Vydání České konfesse a současná novoutrakv. konf. literatura 1575—1608* 404
Česká konfesse česky vydána roku 1575, 1579, 405, — a roku 1583 405. — Něm. vyd. z r. 1579, 1584 406. — Latinské vydání 407. — Augsburská konfesse v českém vydání 1576 407. — Sigmund Luchauer 1580 obmyslel ji vydati 407. — Poměr Českého a Augsb. vyznání 407. — Agendy novoutrakvistické 408. — Postilly a kancionály 409. — Školní řady a katechismy 410. — Spisy Luterovy a Melanchtonovy a jich stoupců 411. — Spisy výlučných Luteránů 411, a Kalvinistů 411. — Symbolické spisy 412.
63. *Staroutrakvisté 1576—1608* 412
Staroutrakvismus sblíží se s církví katolickou 412 — a ztrácí lid 413. — Zpráva konsistoře z 11. října 1577 413. — Stížnost její z 8. srp. 1578 413. — Žádost její ze 17. září 1578 414. — Návrh rádců královských r. 1578 414. — Císař nedává rozhodnutí 415. — Konsistoř navrhuje styky s církví katolickou 416. — Císař svěřuje dozor arcibiskupovi nad farami na král. statcích 1581 416. — Obnovení konsistoře 1581 416. — Další poklesnutí autority konsistoře 416. — Kněží utrakvističtí nesvěceni 417. — Administrátor s konsistoří r. 1587 odpřisáhli bludy husitské 417. — Fabián Rezek administrátor 1591 418, — přísahá poslušnost nunciovi 418. — Padesáte kněží r. 1592 podobně přísahá 418. — Administrátor r. 1593 v Římě 418. — Svolení, aby utrakvističtí kněží byli svěceni 418. — Václav Dačický administrátorem 1594 419. — Sesazen 1604 420. — Jan Benedikt administrátorem 1605 520.
64. *Napiaté poměry náboženské a první zápas o svobodu náboženskou počátkem 17. stol.* 420
Staroutrakvisté 420. — Bratří a novoutrakvisté 420. — Petr Vok z Rožmberka 420. — Strana katolická 421. — Vláda 422. — Poměry na Moravě 422. — Česká kancelář 422. — Vysoké úřady v Čechách 422. — Příkaz Jaroslava Bořity z Martinic 2. dubna 1602 423. — Úsilí o mandát proti Bratřím 423. — Mandát proti Bratřím 1602 423. — Jeho provádění 423. — Sněm z r. 1603 424. — Bratří a novoutrakvisté 424. — Odkaz na Českou konfessi 424. — Supplikace 424. — Předložená Česká konfesse 425. — Stanovisko nejvyšších úředníků 425. — Rozkaz podkomořímu 19. března 1603 proti Pikartům v městech a o obsazování rad 426. — Sněm letniční r. 1605 a otázka náboženská 427. — Jan Benedikt administrátorem 8. června 1605 427. — Katol. synoda 1605 428. — Nový arcibiskup Karel z Lamberka 1606 428. — Jeho rádce Jan Lohelius 428. — Dobrodzání o navrácení kat. náboženství k starodávni vzácnosti z r. 1607—8 428. — Poměry katolické v Praze 431. — Navržené změny 432.

Boj o svobodu náboženskou . . . . . 433—497

65. *Evangelíci a Bratři postupují společně pod Českou konfessí r. 1608* . . . 433

Poměr náboženských stran r. 1608 433. — Císař tísňen Matyášem 434. — Sněm do Prahy svolán na 19. května 1608 434. — Stavové pod obojí 22. května o náboženství 434. — Štěpán Jiří ze Šternberka pro Vladislavův majestát 434. — Václav z Budova proti tomu 434. — Dne 23. května Budovec o České konfessi a assekuraci z r. 1575 435. — Budovec 24. května spis o 25 artikulech 435. — Spis podepsán 435. — Jeho obsah 435. — Dne 28. května stavové císaři 25 artikulů a Českou konfessí 435. — Císař 29. května odkládá odpověď 436. — Morava a náboženská otázka 436. — Sněm z června 1608 437. — Katol. páni hledí stavy evangelické rozdvojit 437. — Budovec odmítá jich pokus 437. — Stavové evangeličtí rovněž 437. — Též stavové staroutrakvističtí 437. — Polemický spis jesuitský z r. 1608 proti České konfessi 438. — Konfessi katolická Jak. Horčického 1609 438. — Konservativní, staroutrakvistická a luterská skupina stavů 438. — Vliv neblahý Polykarpa Leysera 439. — Hrabě Šlik Budovcovi 9. září 1608 439. — Smyšlení bratrských stavů smírné 439. — Bratři vydávají 1608 Českou konfessí 440. — Předmluva jejich 441. — Bratrská šlechta 441. — Petr Vok z Rožmberka pečuje o něm, vydání České konfesse 1609 442.

66. *Stavové pod obojí dosahují vítězství Majestátem r. 1609* 443

Evangeličtí stavové hotoví se k zápasu o svobodu 443. — Strana katolická strojí se na odpor 443. — Nuncius vidí spásu v rozporu mezi nekatolíky 443 — a v získání Prahy 443. — Staroměstský primas Heideilius 443. — Obnovení konsistoře 443. — Administrátor Tomáš ze Soběslavě 443. — Instrukce konsistoře z 23. ledna 1609 444. — Zahájení sněmu 28. ledna 1609 444. — Jednání o náboženství dovoleno 444. — Nátlak vládní na města 3. února 444. — Stavové čtou supplikaci z r. 1575 445. — Dne 4. února žádost stavů o svobodu náboženskou 445. — Císař žádá Českou konfessí 445. — Předložena 445 — Dobrozdání konsistoře pod obojí 7. února o spisech stavů pod obojí 445. — Dne 7. února nový nátlak na města 447. — Rada královská 447. — Císařova odpověď z 11. února nepříznivá 448. — Komise k uvážení repliky 449. — Štěpán Jiří ze Šternberka žádá 13. února prohlášení Bratří, zda chtějí přistoupiti k straně pod obojí 449. — Budovcova odpověď 449. — 13. února Bratři dávají písemní odpověď 450. — Proti spis Šternberkův 450. — Schyluje se k roztržce 450. — Nové prohlášení Bratří 450. — Souhlas stavů pod obojí 451. — Replika z 18. února 451. — Zamítavá odpověď císařova 21. února 452. — Duplika stavů 27. února a jich stížnosti na příkoří 452. — Nová supplikace administrátorova z 2. března 453. — Třetí zamítavá odpověď císařova 9. března 453. — Dne 14. března triplika stavů 453. — Soukromá audience Štěpána Šternberka 454. — Jáchym Ondřej hr. Šlik mluvčí stavů 455. — Čtvrtá odmítavá odpověď císařova 18. března 455. — Quadruplika stavů 24. března 455. — Úspěch rak. stavů 19. března 455. — Spis Budovcův z noci 31. března 455. — Dne 1. dubna spis čten a sněm rozpuštěn 455. — Úspěch strany pod obojí: Spojení v jedné konfessi 455. — Žádost stavů o přímluvu knížat 456. — Císařský zákaz z 6. dubna 456. — Schůze stavů 4. a 5. května na nádvoří hradním 456. — Přísaha stavů na nádvoří hradním 8. května 456. — Schůze stavů na novoměstské radnici 456. — Přímluvy knížat 457. — Omluva stavů císaři 11. května 457. — Císař svolává 20. května sněm na 24. května 457. — Shromáždění sněmu 29. května 457. — Dne 27. května královské propozice 458. — Čtyři kněží staroutrakvističtí hlásí se k České konfessi

28. května 458. — Jiní čtyři 1. června 458. — Dne 2. června Eliáš Šud 458. — Další kněží 458. — Františkánský prokurátor 458. — Memoriał stavů z 29. května 459. — Vlivy katolické 459. — Císař 5. června dává nepříznivou odpověď 459. — Stavové pomýšlejí na krajní prostředky 460. — Chystané listiny stavů i s návrhem Majestátu 460. — Odevzdány císaři 13. června 460. — Mírnější katoličtí stavové mají se povolně k stavům pod obojí 460. — Jednání se stavy slezskými 17. června 460. — Slavnost Božího těla 460. — Dne 20. června usneseno spojení se slezskými stavy 461. — Císař odpírá žádostem stavů 461. — Stavové chystají se ke zbrojení 461. — Císař nabízí stavům 25. června po saském vyslanci ústupky 461. — Dne 26. června ústupky omezenější nabízí nejv. purkrabí 461. — Stavové pokračují v přípravách o zbrojení 462. — Direktoři ujali se moci jim svěřené 462. — Sněm opuštěn 462. — Císař vyjednává 462. — Nejv. purkrabí radí císaři k povolnosti 462. — Nejvyšší kancléř odporuje 462. — Majestát podepsán 9. července 463. — 12. července vydán 463. — Radost lidu 463. — Služby boží 463. — Něm. bohoslužby 463. — 21. července čten Maj. list ve sněmu 463. — 26. února 1610 uložen 463. — Žalost katolíků 464. — Majestát slezský 20. srpna 1609, 464. — Svoboda morav. stavů 464. — Poměry náboženské v Lužici 465.

67. *Majestátní list a Porovnání* 465

Obsah Majestátního listu 465. — Obsah Porovnání 466. — O staroutrakvistech 466. — R. 1612 v Blovicích 466. — O městech 467.

68. *Snešení mezi stavy pod obojí a Bratřimi* 467

Sjednocení obou stran 467 — Shromáždění kněží z východočeských krajů v roce 1609 468. — Jich „Křesťanské ohlášení“ 468. — Jich soud o konsistoriánech 469. — Jich návrh na obnovení konsistoře 470. — Jich poměr k Bratřím 471. — Jich poměr k České a Augsburské konfessi 472. — Ohlášení předloženo stavům 12. července 473. — Bratři dbají o zachování svých řádů 473. — Direktoři svolávají komisi k sepsání řádů 473. — Komise společná 474. — Její členové 474. — Jednání 30. července 474. — Administrátor Tomáš skládá úřad 474. — Jednání 31. července a 1. srpna 474. — Služby boží 2. srpna 474. — Jednání 3. srpna 475. — Spor o komži 475. — O ordinaci 475. — List Budovcův Petru Vokovi z Rožmberka 12. srpna 476. — List Petra Voka z Rožmberka z 16. srpna 1609 476. — 22. srpna předloha snešení stavů pod obojí s Bratřimi čtena 476. — Obsah Snešení 477. — Odpor konservativních a luterských pánů proti Snešení 477. — Cicada popouzí proti dohodě 477. — Jednání o dohodu od 24. září do 5. října 478. — Bratrské služby boží v Betlémě a u sv. Benedikta 27. září 479. — Evang. Němci malostranští 479. — Snešení schváleno 28. září 480. — 3. a 6. října čteno stavům a schváleno 480.

69. *Nová organizace české církve* 480

Rokování stavů 24. září o instrukci defensorům 480. — Svolání kněží do Prahy 480. — Přišli 2. a 3. října 480. — Shromáždění kněží v Karolinu 5. října 480. — Spory kněží konsistořských s kněžstvem evangelickým 481. — Kněz Cicada 481. — Shromáždění kněží 6. října 482. — Čtena Česká konfesse 482. — Němečtí kněží 483. — Racek Vchynský: Česká konfesse pravá Augsburská 483. — Volba administrátora a konsistoře 483. — Shromáždění 7. října 483. — Snešení a Řády cteny 483. — Obsah Círk. řádu 483. — Řád Bratří 485. — Spor o Šuda a Štefanidesa, kdo má býti administrátorem 486. — Počet hlasů 486. — Kaplín ze Sulevic proti Štefanidesovi 488. — Administrátor Šud 487. — Zvolená konsistoř 487. — Vyhlášení konsistoře 488. — Bohoslužby v Týnském chrámu 488. — Odpor Kašpara Kaplíře

488. — Volba defensorů 10. října 489. — Předním direktorem Šlik 489. — Neblahý vliv dvor. kaz. Pol. Leysera 489. — Jeho dopis 489. — Stavové horší se nad tím 491. — Odpor Jana Oušteckého a j. 491. — Dosazení konsistoře 11. listopadu 492. — Veřejné služby boží bratrské 493. — Mat. Cyrus 4. pros. 1609 uveden do Betlema 492. — B. Corvin u sv. Benedikta 493. — Dosazení defensorů 16. ledna 1610 493. — Vlivem Šlikovým administrátor nedbal Instrukce 493. — Šlik složil defensorství 493. — Jan Jiří ze Švam berka direktorem 494. — Skončení sněmu 23. února 1610 494.
70. *Evangelici a Bratři ve společné české církvi* 494
 Evang. církev zavádí řád 494. — Dobrý počátek 494. — Jednota vnitřně se sbližuje s novoutrakvisty 495. — Vzájemný poměr Jednoty a strany pod obojí 495. — Plán seniora Augusty a Blahoslavův v roce 1609 496. — Blížší spojení úkolem úkolem vývoje 496.
- Další vývoj české církve pod ochranou Majestátu** . . . . . 498—572
71. *Čilý život v církvi i školství* 498
 Rozvoj evang. směru v městech a na statcích král. 498. — V Praze 498. — Bratři faráři 499. — V Betlémě 499. — Odpor rychtářův 499. — Bratrský chrám Šimona a Judy 499. — Kaple Božího těla Bratřím propůjčena pro něm. služby Boží 499. — Něm. Luteráni v Praze 500. — Hoě z Hoěneggu 500. — Salvatorský kostel 501. — Kostel sv. Trojice 501. — Roku 1613 v Čechách na 500 ev. kostelů, v Praze na 30, 501. — Vnitřní vzrůst v české církvi 502. — Roku 1614 administrátor Zik. Crinitus 502. — Řád v české církvi 502. — Visitace a ordinace 502. — Instrukce pro kněžstvo 503. — Agenda 504. — Řády bohoslužební 505. — Vliv české organizace na Moravě 505. — Moravské řády 506. — Školství české 506. — Universita 506. — Rektor Bacháček 506. — Evang. smýšlení profesorů 506. — Jednání o ev. bohosloveckou fakultu 506. — Dva návrhy o obnovení university 507. — Navržení nových profesorů 507. — Děkan Troilus ženat zůstává děkanem 507. — Coelibat profesorů zrušen 1612 507. — Městské a venkovské školy 507. — Škola bratrská v Ml. Boleslavi 507. — Gymnasium v Soběslavi 507. — Tamní Instrukce 508. — Rektorova péče o školství 508. — Řád školní 508. — Staroutrakvisté nechtějí universitní učitele 508. — Br. škola v Nazaretu 508. — Německé gymnasium u Salvatora 509. — Počet škol 509.
72. *Česká evangelická konfessijsní literatura 1608—1620* 510
 Vydání České konfese 510. — Německé vydání 510. — Latinské vydání 1614, 510. — Augsburské vyznání v české řeči v Čechách žádné 510. — Mimo Čechy 510. — Jiřího Třanovského vydání 1620 511. — Bratrské vyznání 511. — Řády církevní, Agendy a řády bohoslužební 512. — Liturgické způsoby 512. — Ráz českých bohoslužeb 512. — Kancionály a postilly 513. — Písmo sv. 514. — Katechismy české 514. — Defensoři pečují o vydání nového katechismu 514. — Katechismus Zachariáše Bruncvika 515. — Katechismus Ab. Russina 516. — Luterův katechismus 516. — Zlatý řetězec Jiřího Taciturna 516. — Katechismus z brněnského podkraje 516. — Bratrský katechismus 517. — Polemické spisy 517. — Příruční knížka Hoěho 517. — Reformovaný katechismus 517. — Knihy vzdělávatelné 517. — Jan Léba 517. — Mat. Stříbrský 517. — Havel Phaeton Žalanský 517. — Jan Opsimates 518.
73. *Konfessijsní strany a spory a polemické spisy* 518
 Konfessijsní směry 518. — Spory bez větších důsledků 519. — Vlivy ciziny 519. — Kněz pražský Adam Procházka vydává spis o reformaci konsistoře 519. — 16. ledna 1610 musil odprostiti 520. — Chrudimský děkan

- Blažej 520, — odsouzen jako buřič 521. — Spory Dr. Hoěho 522. — Pareus a Hutterus, Budovec, Regius a M. Sam. Martinus 522. — Viktorin Vrbenský a Dr. Mat. Borbonius 522. — Rozpory v konsistoři 522. — Roku 1617 spis: „Zdání o napravení způsobu církvi ev. českých“ 523. — Odpovědi Bratří 523. — Supplikace 526. — Druhá odpověď 527. — Potřeba těsnějšího spojení 528. — Potřeba bohoslovecké fakulty 528. — Spory snášlivostí překonány 528. — Zdravý vývoj 528.
74. *Jednota bratrská přestává vzrůstat. Touha po splynutí s ostatní církvi českou* 528
 Evangel. církve vzkvétají 528. — Bratrské některé upadají 528. — Příčiny toho 528. — Spis mladých kněží bratrských 1619 529. — Obsah 529. — Poměry v Jednotě 530. — Potřeba spojení 532. — Jak provést spojení 532. — Vývoj směřující k sjednocení 533.
75. *Staroutrakvismus v rozkladu* 533
 Staroutrakvisté podřízení defensorům 533. — Knězi jich s biskupským svěcením 533. — Strana staroutrakvistická na Starém městě 533. — Odpor kněží starotr. k defensorům 534. — R. 1613 účastní se procesí na Boží tělo 534. — Nuncius a vůdcové katoličtí mají na ně vliv 534. — Vidí v nich prostředek k povalení České konfese a svobody náboženské 535. — Jedná se jim o Prahu, aby tu vliv defensorů byl odstraněn 535. — R. 1617 pražští Husité žádají o ochranu vládní před Luterány a Bratřimi 535. — Radost nunciova 535. — Mat. Pačuda před smrtí akci opouští 535. — Nátlak vlády na kněží u sv. Mikuláše a týnského 536. — Farář mikulášský Locika koná procesí 536. — Locika zbaven úřadu 537.
76. *Před bouří* 537
 Nepřízeň vládní 537. — Vzrůst církve evangelické 537. — Strana příkré katolická 538. — Její doufání ve vládní moc 539. — Matyáš ve Vídni 539. — Protireformační působnost na statcích katolických pánů, církevních a královských 539. — Výklad Majestátu v tom smyslu 540. — Naděje skládané v arcikníže Ferdinanda 541. — Ferdinand 9. června 1617 přijat za krále 541. — Sebevědomí nesmiřitelné strany 541. — Instrukcí vydaná 1617 císařským rychtářům 541. — Úsilí o zničení defensorů 542. — Radikálnější směr mezi stavu v popředí 543.
77. *České povstání* 543
 Svržení místodržitelů 543. — Jesuité vypuzeni 543. — Majestátní list vysvětlen a uplatněn 544. — Obnovená konsistoř 1619, 544. — Volba nového krále 545. — Hrabě Šlik jedná s Dr. Hoěm a kurfiřtem saským 543. — Zvolen král Fridrich 545. — Vitání krále 546. — Podána mu Česká konfese latinsky 546. — Korunovace 546. — Sup. Scultetus 546. — Reformace dómu 21. prosince 1619 548. — Scultetus a Luteráni 551. — Falcká večeře Páně 24. prosince 1619 554. — Pohoršení 554. — Kříž na mostě Karlově 555. — Někteří z Bratří pro novotu 555. — Senior Cyrill horlí proti nim 555. — Živel reformovaný silí i na Moravě a ve Slezsku 555. — Úsilí o posílení reformovaného živlu mezi Bratřimi 556. — Směr falcký proniká v zemi 556. — Zvláště na statcích královských 557. — Stížnost luterských kazatelů z Čech 557. — Péče o zvedení falckého bohoslužebního řádu do Čech 561. — Dvacet a čtyři články 562. — Pomýšleno na falckou reformaci na královských statcích 562. — Dobrozdání Scultetovo 565. — Odpor českých rádců 566. — Podezření 567. — Odklon Scultetův od kalvinismu 567. — Bratrská agenda 1620 567. — Kalvinští kazatelé v zemi 569. — Žádost 26 kazatelů o podřízení hornímu kněžstvu 570. — Sám král odepřel 570. — Vydání Heideberského katechismu 570. — Pohroma 8. listopadu 1620 571. — Vina Dr. Hoěho 571. — Slib Ferd. II. 572.

- Vyhnanství** . . . . . 573—639
78. 1620—1648 573
- Bratří a jich kostely 573. — Šest kněží pod obojí slíbilo poslušnost papeži 574. — Císař proti kněžím kalvínským 574. — Lichtenštejn neměl se k vypovědání 574. — Husitští kněží chtějí se ujmouti dědictví 574. — Obeslání všech kněží 14. dubna 1621 576. — Stěhování samovolné kněží do ciziny 576. — Poprava 21. června 1621 576. — Majestátní list a Porovnání zasláno do Vídně 6. srpna 1621 576. — Vypovědění evangel. kazatelů 13. pros. 1621 576. Komise v kolleji Karlově 8. března 1622 577. — Listiny v truhlici defensorů 577. — Karolinum odevzdáno jesuitům 14. listopadu 1622 579. — Něm. luterští faráři vypovědění 29. října 1622 579. — Zakázán kalich 1622, 580. — Locika uvězněn 580. — Zrušení Majestátu patentem z 29. května 1627 581. — Přestupy 581. — Věrní do vyhnanství 582. — Bratří do ciziny 582. — Evangelici do ciziny 582. — V Sasku vítání jen Luteráni 583. — Podezření z kalvinismu v Sasku a jich potíže 583. — Jan Regius a Hanslinius 584. — Borbonius 585. — Jan Thaddeus 586. — Kezelius 586. — Exulanti v Perně 587. — České služby boží v Perně od 1628 povoleny 587. — M. Sam. Martinius 587. — Nařízení saské o podpisu Knihy svornosti kněžím českými 588. — Pobyt v Sasku vázán na podpis Augsb. vyznání 588. — Martinius ztotožňuje Českou s Augsburskou ve smyslu Formule Concordiae 589. — Jeho vydání Českého a Augsb. vyznání 1630 589. — Krupičův Lut. katechismus a Krocínovského Harmonie 590. — Návrat do Prahy 1631 590. — M. Sam. Martinius administrátorem 590. — Komenský, Otázky 591. — Komenský o spojení Bratří s evangelíky 591. — Dne 25. května 1632 kapitulace 591. — Nařízení saské o seznamu komunikantů 591. — Bratří v Perně 592. — B. Xylin v Perně koná služby boží 592, — udán 592. — Rozkaz saského kurfiřta, by se přidržovali saské liturgie anebo vystěhovali 592. — Martiniův spis 1635: „Pět a třiceti důvodů . . .“ 593. — Bratrská odpověď 1635: Komenského „Ohlášení“ 594. — Poslední úřední prohlášení Jednoty o konfessi 594. — Netištěná odpověď Martiniiova 594. — Po smrti Martiniově 595.
79. *Exulanti 1648—1720* 595
- Komenský v Kšaftu touží po sjednocení 595. — Čeští evangelici v Sasku, Perně 596, — Drážďanech 597, — Žitavě 597, — Gebhardsdorfu 598, — Niederörtsmannsdorfu 598, — Neusalze 529 — a Niederwiese 599. — Čeští Calvinisté v cizině 599. — Vyhnanci Bratří v Polsku 599. — Poslední senioři českých Bratří 599. — Pád Lešna 1656 600. — Jan Amos Komenský 600. — Poslední český kazatel bratrský v Lešně 600. — Poslední senioři polské Jednoty 600. — Polská Jednota 601. — Bratrská konfesse v té době 603. — Komenského vydání zpěvníku 603, — katechismu 603, — Bratrské konfesse 1662 603. — Česká konfesse v té době 604. — Augsburské vyznání v čes. jazyku 604. — Vydání z 1720 604. — Luterův katechismus 604. — Kleych a Pešek 604. — Písmo sv. 604. — Kancionály a Postilly a j. 605. — Význam knih těch pro exulanty i tajné evangelíky 605.
80. *Emigranti 1720—1781* 605
- Emigrace do Slezska 606. — Bratrská emigrace do Ochronova 606. — Zinzendorf 1737 vysvěcen za biskupa D. A. Jablonským 608. — Obnovená Jednota podřídila se Augustaně 608. — Emigranti v Gerlachsheimu 608. — Aug. Schulz 608. — Do Berlína 610. — Hennersdorf 610. — Jan Liberda 610. — Liturgické zvláštnosti emigrantů 611 nsl. — Česká agenda z r. 1580, 611. — Liberdova liturgie při večeri Páně 611. — Z Hennersdorfu do Berlína 613. — Berlínská církev 614. — Dan. Arnošt Jablonský 615. — Kazatel Ondřej

- Macher 616. — Betlemský kostel 617. — Gerlachsheimští v Berlíně a Rixdorfě 617. — Aug. Schulz v Rixdorfě 617. — Liberda v Berlíně 617. — Lámání chleba 618. — Moravští Bratří v Berlíně 619. — Liberda do Čech 619. — Vystěhovalci čeští 1741 a 1742 do Münsterberka 620. — Jich náboženství 620. — Strana luterská a reformovaná mezi emigranty v Slezsku 620. — Jich osudy do nynější doby 621. — Pruská unie 621. — Emigranti v Berlíně a okolí po 1740 622. — Kazatel Pintzger a Macher 623. — Berlínská církev se rozdělila ve tři strany 624. — Moravští Bratří 625. — Reformování 625. — Jan Theofil Elsner 625. — Luterští 626. — Václ. Letochleb, Dan. Pakosta a Mat. Servus 627. — Osudy všech tří stran do nynější doby 628. — Emigranti bez České konfesse 628.
81. *Tajní evangelici v Čechách a na Moravě před tolerancí* 629
- Čeští evangelici přinuceni zevně se oddati církvi katolické 629. — Pod popelem zůstaly jiskry 629. — Přestupy docílené 1661—1678 629. — Poměr konfessijní mezi tajnými evangelíky 629. — Tajní evangelici bez organizace 630. — Ale laičtí kazatelé bratrští 630. — Tajní kazatelé z ciziny 630 nsl. — Jich konfesse 630. — Docházení tajných evangelíků za hranice 633 — Knihy náboženské mezi tajnými evangelíky 633. — Z Žitavy, Hennersdorfu, Drážďan a z Berlína se dovážejí knihy mezi tajné evangelíky 634. — Zabavované jich knihy 634 nsl. — Jich konfessijní vědomí 636 nsl.
- Nový život** . . . . . 640—670
82. *Toleranční doba 1781—1848* 640
- Rozhodnutí císařské z 16. července 1781 640. — Toleranční patent 640. — Augsburské a Helvetské vyznání povoleno 640. — Jednalo se i o Bratří Ochronovské, ale sešlo s toho 640. — Těžká volba mezi oběma vyznáními 641. — Co tu rozhodovalo 641. — Vlivy emigrantů 642. — Emigrantům povolen návrat 642. — Valašsko bláší se zprvu k vyznání Augsburskému 643. — Jen Javorník k vyznání Helvetskému 644. — Čeští evangelici v Čechách z části k vyznání Augsburskému 644, — ale druhá část k vyznání Helvetskému 644. — Hrabě Kinský a Wurmser 645. — Jiní se hlásili k víře bratrské a husitské 645. — Trpění pod vyznáním Augsburským 646. — Povolávání kazatelů 647. — Volání ze Slovenska 647. — Superintendent Čerňanský a farář Michal Institoris 647. — Reformování obracejí se do Miškovce k sup. Sam. Szalayovi 647. — Hrabě Kinský a dvorský agent Samuel z Nagy 647. — Jiní evangelici žádají kazatele z Žitavy 647, — a z Barby 647. — Z Pruska a Prus. Slezska nesměli přicházeti 648. — Příchod slovenských luterských kazatelů 648. — Jich slovenské řády bohoslužební na mnohých místech narazily 649. — Příchod prvých reformovaných kazatelů slovenských 650. — Příchod maďarských kazatelů 651. — Dva emigrantští kazatelé reformování 651. — Co rozhodovalo 652. — Spisové konfessijní vydávání v době toleranční 652 — se strany luterské 652, — a reformované 652. — Reformování opírají se o spisy bratrské 652. — Polemické spisy 654. — Mich. Institoris Listovní odpověď a Česká konfesse 654. — Rozpor konfessijní mezi českými evangelíky ustálen 654. — Tím porušen dosavadní společný vývoj konfessijní 655. — Statistika českých evangelíků 1785—1786 655. — Náboženští blouznivci 655. — Pomalý rozvoj obou evang. církví 655. — Venkovské církve 655. — Slabost jejich 655. — Náboženští blouznivci 656. — Evangelici mezi obyvatelstvem venkovským 656. — Organizace jich dle superintendencí 657. — První superintendenti 657. — Vzdělání bohoslovecké 657. — Konfessijní spory 658. — Vláda udržovala rozdělení obou vyznání 658. — Statistika českých ev. církví z let 1855—1856 658. — Vina živoření ev. církví 658.

83. *Konfesijsní poměry a Česká konfesse mezi českými evangelíky po roce 1848* . 659
R. 1848 čilejší duch 659. — Josef Růžička a B. V. Košut 659. — Pomýšleno na spojení obou církví evangelických na základě domácí konfesse 659. — Předběžné návrhy 659. — Mat. Kubeš 659. — Samuel z Nagy 660. — Svoboda rozšířena, jiné tužby nesplněny 660. — Ale čilejší život 660. — Palacký a Havlíček 660. — Bratrská konfesse vydána 661. — Luterští se dovolávají starší Jednoty, reformovaní pozdější 661. — Česká konfesse zapomenuta 661. — J. Jungmann 661. — Gindely a Česká konfesse 661. — Její vydání v Českých sněmech IV., 662. — Čeští reformovaní navazují na bratrské spisy 662, — a vydávají je 662. — Čeští evangelici Aug. vyznání pro Českou konfessi r. 1903 662. — Zájem vzrůstá 1903 663. — Superint. konvent ev. Aug. vyznání 1903 se hlásí k České konfessi 663. — Jan Karafiát 1904 663. — Protiproud v církvi reformované 664. — Seniorátní ref. konvent pražský 1905 postavil se výlučně na stanovisko Helvetské konfesse 664. — V církvi evangelické Aug. vyz. vzrůstá zájem o Českou konfessi po r. 1903, 664. — Superint. shromáždění 1907 a jeho návrh 665. — Ale vrch. církv. rada odepřela předložiti návrh synodu 1907 665. — Ev. Jednota bratrská ochranovská 665. — Církev svobodně reformovaná 665. — Baptistická církev 666. — Adventisté a Irvingiáni 666. — Statistika evang. církví českých 1910 666. — Český ráz všech českých evang. církví 667. — Vliv církví zahraničních 668. — Potřeba české ev. bohoslovecké fakulty 668. — Konfesijsní rozdělení práce církevní 669. — Vědomí vnitřní jednoty 669. — Potřeba společné organizace 669. — Oč musí jíti 670.
- Rukopisy a tisky České konfesse a konfessi příbuzných** . . . . . 671—693
84. *Staré rukopisy České konfesse* 671
1. Nejstarší a nejlepší rukopis v praž. univ. knih. 27. C. 67 671. — 2. Rukopis v praž. univ. knih. 17. D. 5 671. — 3. Rukopis v XIV. sv. Br. archivu 672. — 4. Latinský rukopis ve Vatikáně 672.
85. *Česká vydání České konfesse* 672
1. Tisk před 1579 672. — 2. Vydání Václ. Vřesovce 1579 672. — 3. Vydání M. Španovského 1583 673. — 4. Vydání pražské 1608 673. — 5. Bratrské vydání 1608 673. — 6. Brněnské vydání 1608 674. — 7. Drážďanské vydání 1609 674. — 8. Pražské úřední vydání 1609 674. — 9. Pražské úřední vydání 1610 674. — 10. Otisk z 1619 675. — 11. Vydání z r. 1630 675. — 12. Vydání z r. 1783 675. — 13. Vydání z r. 1886 675. — 14. Vydání z r. 1903, 675.
86. *Německá a latinská vydání České konfesse* 675
Vydání Vřesovcovo 1579 675. — 1. Kurcpachovo vydání 1584 675. — 2. Vydání Petra Voka z Rožmberka z r. 1609 676. — 3. Úřední vydání z r. 1610 678. — 4. Vydání z r. 1611 678. — Vydání z r. 1614 678. — 5. Vydání z r. 1621 678. — 6. Vydání z r. 1623—4 678. — 7. Vydání z r. 1750 678. — 8. Vydání z r. 1900 678. — 1. Prvé latinské vydání z r. 1614 679. — 2. Vydání z r. 1619 680. — 3. Vydání z r. 1840 680. — Česko-německá a česko-latinská vydání 680.
87. *Harmonie a podobná zpracování České konfesse* 681
1. Zalužanského „Harmonia“ 1609 681. — 2. Vrbenského „Konf. česká pravá Augšpurská“ 1614 681. — 3. Vrbenského a Martiniova „Conf. Bohemica vera Augustana“ 1620 682. — 4. Martiniova „Confessio Boh. cum notis“ 1625 682. — 5. Krocínovského „Harmonia“ 1631, 683. — „Konfessi Česko-Augšpurská“ 683.
88. *Česká vydání Bratrské konfesse od r. 1573* 683
1. Vydání čtyři z let 1573—1575 683. — 2. Vydání z r. 1607 a 1608 683.

- 3. Vydání z r. 1662 684. — 4. Vydání z r. 1748 684. — 5. Vydání z r. 1848 684. — 6. Vydání z r. 1869 684.
89. *Současné české staroutrakvistické a novoutrakvistické konfesse, jež bývají zaměňovány s Českou konfessi* 685
Staroutrakvistická konfesse z r. 1562, 1572 a 1575 685. — Novoutrakvistická konfesse z r. 1562 — 1574 685. — Moravská konfesse z r. 1566 685. — Řády 686.
90. *Česká vydání Augsburského a Helvetského vyznání* 686
1. Prvé vydání Augsburské konfesse před rokem 1575 606. — 2. Další vydání asi z r. 1574 607. — 3. Vydání z r. 1576 687. — 4. Vydání Vřesovcovo z r. 1579 687. — 5. Drážďanské vydání z r. 1608 688. — Vydání z r. 1609 a 1610, 1614 a 1620 688. — 6. Vydání Třanovského 1620 689. — Domnělá vydání z r. 1621 a 1625 689. — 7. Vydání Martiniovo 1630 689. — 8. Kleychovo vydání 1720 690. — 9. Vydání z r. 1782 690. — Domnělá vydání z r. 1782, 1783 690. — Vydání protievangelické z r. asi 1782 690. — 10. Vydání Tablicovo 1808, 691. — 11. Vydání Lengsfeldovo 1831, 691. — 12. Vydání berlínské 1837, 691. — 13. Vydání Martinkovo 1856 691. — 14. Vydání Molnárovo 1857 691. — 15. a 16. Vydání Baltíkova 1879 a 1893 691. — 17. 18. Vydání Marečkovo a Lányovo 1884 a 1889 692. — 19. Vydání Leškovo 1898 692. — 20. Třetí vydání Baltíkovo 692. — Vydání Helvetské konfesse 692. — 1. Vydání Szalayovo 1782 692. — 2. Vydání berlínské 1782 693. — Protievangelický spis Worlův 1784 693. — 3. 4. Vydání Heřmana z Tardy 1807 a 1885 693.
- Text České konfesse** . . . . . 694—717
91. *Česká konfesse* 694
Poznámky o následujícím textu České konfesse 694. — Text České konfesse 695—717.
- Dodatky** . . . . . 718—719
- Rejstřík** . . . . . 720—817
- Opravy tiskové** 818

83. *Konfesijsní poměry a Česká konfesse mezi českými evangeliky po roce 1848* . 659
R. 1848 čilejší duch 659. — Josef Růžička a B. V. Košut 659. — Pomýšleno na spojení obou církví evangelických na základě domácí konfesse 659. — Předběžné návrhy 659. — Mat. Kubeš 659. — Samuel z Nagy 660. — Svoboda rozšířena, jiné tužby nesplněny 660. — Ale čilejší život 660. — Palacký a Havlíček 660. — Bratrská konfesse vydána 661. — Luterští se dovolávají starší jednoty, reformovaní pozdější 661. — Česká konfesse zapomenuta 661. — J. Jungmann 661. — Gindely a Česká konfesse 661. — Její vydání v Českých sněmech IV., 662. — Čeští reformovaní navazují na bratrské spisy 662, — a vydávají je 662. — Čeští evangelici Aug. vyznání pro Českou konfesi r. 1902 662. — Zájem vzrůstá 1903 663. — Superint. konvent ev. Aug. vyznání 1903 se hlásí k České konfessi 663. — Jan Karafiát 1904 663. — Protiproud v církvi reformované 664. — Seniorátní ref. konvent pražský 1905 postavil se výlučně na stanovisko Helvetské konfesse 664. — V církvi evangelické Aug. vyz. vzrůstá zájem o Českou konfesi po r. 1903, 664. — Superint. shromáždění 1907 a jeho návrh 665. — Ale vrch. církv. rada odepřela předložiti návrh synodu 1907 665. — Ev. Jednota bratrská ochranovská 665. — Církev svobodně reformovaná 665. — Baptistická církev 666. — Adventisté a Irvingiáni 666. — Statistika evang. církví českých 1910 666. — Český ráz všech českých evang. církví 667. — Vliv církví zahraničních 668. — Potřeba české ev. bohoslovecké fakulty 668. — Konfesijsní rozdělení práce církevní 669. — Vědomí vnitřní jednoty 669. — Potřeba společné organizace 669. — Oč musí jíti 670.
- Rukopisy a tisky České konfesse a konfessi příbuzných** . . . . . 671—693
84. *Staré rukopisy České konfesse* 671
1. Nejstarší a nejlepší rukopis v praž. univ. knih. 27. C. 67 671. — 2. Rukopis v praž. univ. knih. 17. D. 5 671. — 3. Rukopis v XIV. sv. Br. archivu 672. — 4. Latinský rukopis ve Vatikáně 672.
85. *Česká vydání České konfesse* 672
1. Tisk před 1579 672. — 2. Vydání Václ. Vřesovce 1579 672. — 3. Vydání M. Španovského 1583 673. — 4. Vydání pražské 1608 673. — 5. Bratrské vydání 1608 673. — 6. Brněnské vydání 1608 674. — 7. Drážďanské vydání 1609 674. — 8. Pražské úřední vydání 1609 674. — 9. Pražské úřední vydání 1610 674. — 10. Otisk z 1619 675. — 11. Vydání z r. 1630 675. — 12. Vydání z r. 1783 675. — 13. Vydání z r. 1886 675. — 14. Vydání z r. 1903, 675.
86. *Německá a latinská vydání České konfesse* 675
Vydání Vřesovcovo 1579 675. — 1. Kurcpachovo vydání 1584 675. — 2. Vydání Petra Voka z Rožmberka z r. 1609 676. — 3. Úřední vydání z r. 1610 678. — 4. Vydání z r. 1611 678. — Vydání z r. 1614 678. — 5. Vydání z r. 1621 678. — 6. Vydání z r. 1623—4 678. — 7. Vydání z r. 1750 678. — 8. Vydání z r. 1900 678. — 1. Prvé latinské vydání z r. 1614 679. — 2. Vydání z r. 1619 680. — 3. Vydání z r. 1840 680. — Česko-německá a česko-latinská vydání 680.
87. *Harmonie a podobná zpracování České konfesse* 681
1. Zalužanského „Harmonia“ 1609 681. — 2. Vrbenského „Konf. česká pravá Augšpurská“ 1614 681. — 3. Vrbenského a Martiniova „Conf. Bohemica vera Augustana“ 1620 682. — 4. Martiniova „Confessio Boh. cum notis“ 1625 682. — 5. Krocínovského „Harmonia“ 1631, 683. — „Konfessi Česko-Augšpurská“ 683.
88. *Česká vydání Bratrské konfesse od r. 1573* 683
1. Vydání čtyři z let 1573—1575 683. — 2. Vydání z r. 1607 a 1608 683.

- 3. Vydání z r. 1662 684. — 4. Vydání z r. 1748 684. — 5. Vydání z r. 1848 684. — 6. Vydání z r. 1869 684.
89. *Současné české staroutrakvistické a novoutrakvistické konfesse, jež bývají zaměňovány s Českou konfessi* 685
Staroutrakvistická konfesse z r. 1562, 1572 a 1575 685. — Novoutrakvistická konfesse z r. 1562 — 1574 685. — Moravská konfesse z r. 1566 685. — Řády 686.
90. *Česká vydání Augsburského a Helvetského vyznání* 686
1. Prvé vydání Augsburské konfesse před rokem 1575 606. — 2. Další vydání asi z r. 1574 607. — 3. Vydání z r. 1576 687. — 4. Vydání Vřesovcovo z r. 1579 687. — 5. Drážďanské vydání z r. 1608 688. — Vydání z r. 1609 a 1610, 1614 a 1620 688. — 6. Vydání Třanovského 1620 689. — Domnělá vydání z r. 1621 a 1625 689. — 7. Vydání Martiniovo 1630 689. — 8. Kleychovo vydání 1720 690. — 9. Vydání z r. 1782 690. — Domnělá vydání z r. 1782, 1783 690. — Vydání protievangelické z r. asi 1782 690. — 10. Vydání Tablicovo 1808, 691. — 11. Vydání Lengsfeldovo 1831, 691. — 12. Vydání berlínské 1837, 691. — 13. Vydání Martinkovo 1856 691. — 14. Vydání Molnárovo 1857 691. — 15. a 16. Vydání Baltíkova 1879 a 1893 691. — 17. 18. Vydání Marečkovo a Lányovo 1884 a 1889 692. — 19. Vydání Leškovo 1898 692. — 20. Třetí vydání Baltíkovo 692. — Vydání Helvetské konfesse 692. — 1. Vydání Szalayovo 1782 692. — 2. Vydání berlínské 1782 693. — Protievangelický spis Worlův 1784 693. — 3. 4. Vydání Heřmana z Tardy 1807 a 1885 693.
- Text České konfesse** . . . . . 694—717
91. *Česká konfesse* 694
Poznámky o následujícím textu České konfesse 694. — Text České konfesse 695—717.
- Dodatky** . . . . . 718—719
- Rejstřík** . . . . . 720—817
- Opravy tiskové** 818